

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Návrh naučné cyklotrasy po
rašeliništích Geoparku Vysočina**

bakalářská práce

Autor práce: Helena Dolejší

Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D.

Jihlava 2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Helena Dolejší
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Návrh naučné cyklotrasy po rašeliništích Geoparku Vysočina
Cíl práce:	Cílem práce je vytvořit návrh vedení naučné cyklotrasy po cenných lokalitách rašelinišť Geoparku Vysočina. Návrh bude obsahovat podrobný popis cyklotrasy, orientační body a doprovodnou fotodokumentaci a dále bude obsahovat doporučení na umístění 10 informačních panelů v terénu (přesné souřadnice navrhovaných míst).

RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

DOLEJŠÍ, Helena: Návrh naučné cyklotrasy po rašeliništích Geoparku Vysočina. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D. Stupeň kvalifikace: bakalář. Jihlava. 61 stran.

Bakalářská práce se zabývá návrhem naučné cyklotrasy po cenných lokalitách rašelinišť Geoparku Vysočina. Návrh bude obsahovat podrobný popis cyklotrasy, orientační body a doprovodnou fotodokumentaci a dále bude obsahovat doporučení na umístění 10 informačních panelů v terénu (přesné souřadnice navrhovaných míst). V první části práce jsou analyzovány předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu zájmového území, druhá část sestává z návrhu cyklotrasy a její konzultaci se zadavateli práce a s odborníky z Muzea Vysočiny v Jihlavě. Na základě analýzy a konzultací je navrženo vhodné řešení pro praxi.

Klíčová slova

Naučná cyklotrasa; rašeliniště; Geopark Vysočina; cykloturistika; příroda Vysočiny.

Abstract

DOLEJŠÍ, Helena: The Design of an Educational Cycle Route Through the Moorlands of Vysočina Geopark. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of Travel and Tourism. Supervisor: RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D. Degree of qualification: Bachelor. Jihlava. 61 pages.

The bachelor's thesis deals with the design of a nature cycle trails through the valuable moors localities of Vysočina geopark. The design proposal will include detailed description of cycle routes, landmarks accompanying photo documentation, as well as recommendations for the location of 10 information panels in the field. In the first part of the bachelor's thesis predictions for development of tourism are analysed, the second part consists of the proposal of nature cycle route and consultation with the contracting authority and experts from Museum of Vysočina in Jihlava. Based on the analysis and the consultations a suitable solution for practise is suggested.

Keywords

Educational Cycle Route; moorlands; Vysočina Geopark; cycling; The nature of Vysočina.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Podle § 47b zákona o vysokých školách souhlasím se zveřejněním své práce podle směrnice prorektora pro studium č. 2/2020, a to bez ohledu na výsledek obhajoby.

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mě požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů; vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výtěžku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 29. dubna 2021

.....
Podpis studenta/ky

Poděkování

Chtěla bych především poděkovat RNDr. Mgr. Stanislavě Pachrové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce, za cenné rady a Mgr. Janu Švaříčkovi z Geoparku Vysočina za ochotu a pomoc při tvorbě cyklotrasy. Také děkuji RNDr. Kláře Bezděčkové, Ph.D., z Muzea Vysočiny Jihlava za cenné rady týkající se rašelinišť a Ing. Petru Stejskalovi, cyklokoordinátorovi z Kraje Vysočina, za ochotu mnou navrženou trasu vyzkoušet v terénu a zhodnotit.

Obsah

Seznam obrázků.....	7
Seznam použitých zkratk.....	8
Úvod.....	9
1 Teoretická část.....	10
1.1 Mikroregion Telčsko.....	10
1.2 Geoparky v ČR i v zahraničí.....	14
1.3 Geopark Vysočina.....	16
1.4 Rašeliniště u Telče.....	20
1.5 Obecné informace o cykloturistice.....	23
1.6 Metodika tvorby naučných stezek.....	26
1.7 Potenciál cestovního ruchu v zájmovém území.....	28
1.8 Zdroje dat.....	30
2 Praktická část.....	31
2.1 Návrh pracovní verze.....	31
2.2 Konzultace návrhu cyklotrasy.....	33
2.3 Návrh finální.....	34
2.4 Diskuse výsledků.....	49
2.5 Konečná trasa.....	50
Závěr.....	51
Seznam použité literatury.....	52
Přílohy.....	56

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Logo Mikroregionu Telčsko.....	10
Obrázek 2 - Obce sdružené v Mikroregionu Telčsko.....	11
Obrázek 3 - Geoexpozice u Roštejnské obory.....	13
Obrázek 4 – Vymezení hranic Národního Geoparku Vysočina (před rozšířením).....	16
Obrázek 5 - Logo Národního Geoparku Vysočina	17
Obrázek 6 - Rašeliniště v okolí Telče	19
Obrázek 7 - První návrh trasy.....	33
Obrázek 8 - Finální návrh trasy	34
Obrázek 9 - Výškový profil finální trasy.....	35
Obrázek 10 - Začátek cyklotrasy	35
Obrázek 11 - Obrázek umístění informačních panelů č. 2 a 3	37
Obrázek 12 - Infopanely č. 4, 5, 6.....	38
Obrázek 13 - Orientační body Březová chaloupka a Světelská chaloupka.....	39
Obrázek 14 - Přístřešek u odbočky na Míchovu skálu, Míchova skála.....	40
Obrázek 15 - Informační panely č. 7, 8, 9 a 10.....	40
Obrázek 16 - Detail Lukšovská, hrad Roštejn	41
Obrázek 17 - Konec trasy v Telči	43
Obrázek 18 - Výškový profil trasy pro náročné	45
Obrázek 19 - Trasa pro náročné.....	45

Seznam použitých zkratk

BP	Bakalářská práce
ČR	Česká republika
GDPR	General Data Protection Regulation
GINIS	Název informačního systému pro státní správu
GPS	Globální družicový polohový systém
KN	Katastr nemovitostí
MAS	Místní akční skupina
NGV	Národní Geopark Vysočina
NPR	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace

Úvod

Cílem bakalářské práce je navrhnout vedení cyklotrasy po cenných rašeliništích, která se nacházejí na území Národního Geoparku Vysočina. Téma bakalářské práce vychází ze zadání Národního Geoparku Vysočina, který projevil zájem o zpracování návrhu cyklotrasy.

Vzhledem k tomu, že autorka žije na Vysočině, je jí krajina kolem Telče, kde se nachází Národní Geopark Vysočina, blízká, ráda jezdí do těchto míst a zná je. Proto zpracování bakalářské práce na toto téma je jí blízké.

Autorka bude vytvářet trasu, která musí být vhodná zejména pro rodiny s dětmi, a navrhne ji tak, aby vedla zajímavými místy a atraktivními zejména rašeliništi nacházející se v této oblasti.

Navržená trasa by měla cykloturisty a milovníky přírody seznámit nejen se zdejší faunou a flórou, ale zejména s krajinou Geoparku Vysočina. Na této trase bude navrženo umístění 10 informačních panelů a jejich souřadnice.

Práce se bude opírat o české a zahraniční zdroje informací v tištěné i elektronické podobě, které budou vycházet především z oblastí naučné cyklotrasy, rašeliniště, Geoparku Vysočina, cykloturistiky, přírody Vysočiny a metodiky tvorby naučných stezek.

Práce bude rozdělena na dvě části, a to, teoretickou a praktickou. V teoretické části budou vymezeny pojmy související s Národním Geoparkem Vysočina a s cykloturistikou. Návrh praktického řešení naučné stezky bude vytvořen na základě osobního průzkumu autorky práce, konzultací s odbornou veřejností a osobní návštěvou destinace. Koncept návrhu využije Národní Geopark Vysočina v praxi.

1 Teoretická část

Analýzou předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu zájmového území v praktické části a na základě konzultací se zadavatelem i odborníky v teoretické části byl zpracován návrh naučné stezky, do kterého autorka zahrнула také vlastní poznatky získané při osobní návštěvě NGV (Národního Geoparku Vysočina).

1.1 Mikroregion Telčsko

Rok založení: 16. února 2000

Právní forma: Dobrovolný svazek obcí

Členství: 50 obcí

Telč, Bohuslavice, Borovná, Černíč, Dolní Vilímeč, Doupě, Dyjice, Hodice, Horní Myslová, Hostětice, Jindřichovice, Knínice, Kostelní Myslová, Klatovec, Krahulčí, Krasnice, Lhotka, Markvartice, Mrákotín, Mysletice, Mysliboř, Nevcehle, Nová Říše, Olšany, Olší, Ořechov, Panenská Rozsíčka, Panské Dubenky, Pavlov, Radkov, Rozseč, Růžená, Řásná, Řídelov, Sedlatice, Sedlejev, Stará Říše, Strachonovice, Svojkovice, Třeštice, Urbanov, Vanov, Vanůvek, Vápovice, Volevčice, Vystrčenovice, Zadní Vydří, Zdeňkov, Zvolenovice, Žatec.

Předmět činnosti: Činnost směřující ke zvýšení kvality sociálního prostředí a zkvalitnění péče o venkovskou krajinu mikroregionu, zlepšení dopravní a technické infrastruktury. Péče o rozvoj cestovního ruchu mikroregionu (viz Obrázek 1). (*Mikroregion Telčsko, 2021*)

Obrázek 1 - Logo Mikroregionu Telčsko

(*Mikroregion Telčsko.cz © 2021*)

1.1.1 Historie vzniku

- 2000 - mikroregion tvořilo 36 obcí (viz Obrázek 2), o tři roky později se zájmové sdružení transformovalo na dobrovolný svazek obcí, jenž byl tvořen 49 obcemi
- 2013 - členská obec Červený Hrádek vystoupila z Mikroregionu Telčsko a přešla do nově vzniklé jihočeské Místní akční skupiny (MAS) Česká Kanada
- 2014 - do Mikroregionu Telčsko přistoupily tři obce: Kaliště, Klatovec a Panské Dubenky
- 2019 - z Mikroregionu Telčsko vystoupila Obec Kaliště (*Mikroregion Telčsko, 2021*)

Obrázek 2 - Obce sdružené v Mikroregionu Telčsko

(*Mikroregion Telčsko.cz © 2021*)

1.1.2 Aktivity Mikroregionu Telčsko

Mikroregion vznikl proto, aby pomáhal sdruženým obcím (viz Obrázek 2) s různými aktivitami, jako například: obecní účetnictví, statistické výkazy, vedení úřední desky, GINIS (informační systém veřejné správy), odpadové hospodářství, dotace a granty, pomoc s vyřízením elektronického podpisu, výpisů z KN (Katastru nemovitostí) a dalších záležitostí spojených s vedením obcí, GDPR (General Data Protection Regulation) společný pověřenec pro ochranu osobních údajů.

Mimo to Mikroregion Telčsko realizuje společné meziobecní projekty. V rámci Ekologie to jsou kotle na biomasu, kompostéry, kontejnery na tříděný odpad, putující kontejner, zpracování strategického dokumentu k odpadovému hospodářství, zelené slavnosti, osvětové kampaně.

Co se týká Infrastruktury, tak společně realizuje dětská hřiště, mobiliář, naučné stezky, cyklotrasy.

Obce Mikroregionu Telčsko spolupracují i v rámci Cestovního ruchu – Centrum přeshraniční spolupráce, Dolnorakouská zemská výstava, cyklistické výjezdy do Rakouska, propagační materiály.

Mimo tyto aktivity obce realizují společné projekty, nyní je aktuální Geopark Vysočina – strategicky řízený geopark a Geologická stezka Geoparku Vysočina. (*Mikroregion Telčsko, 2021*)

1.1.3 Geologická stezka Národního Geoparku Vysočina

Geologická stezka NGV vznikla u Roštejské obory (viz Obrázek 3) a jejím cílem je zatraktivnit turistickou lokalitu, na kterou se budou lidé rádi vracet. Na tomto místě kdysi bývala geologická stezka a NGV zde nyní buduje novou. Bude splňovat 3 základní funkce: 1) Odpočinek, 2) Informace a vzdělávání, 3) Zážitek. Buduje se nové posezení se stolem, kde přímo v desce stolu bude zapuštěná historická mapa Roštejské obory se základními informacemi pro veřejnost. Stávající expozice dostane novou podobu. V letošním roce mají být tyto venkovní exponáty a modely připraveny spolu se zážitkovou stezkou pro děti. Vzdělávací část a nový mobiliář jistě přispěje k posílení vztahu lidí a přírody. Tímto se Mikroregion Telčsko snaží o přímou i nepřímou pomoc k ochraně lesů a krajiny NGV. Geoexpozice by měla zvýšit zájem lidí o přírodní vědy, lesní prostředí a ochranu přírody. (*Mikroregion Telčsko, 2021*)

Obrázek 3 - Geoexpozice u Roštejské obory

(foto vlastní)

Kameny bez hranic

Jedná se o druhý společný projekt partnerů NGV a rakouského Naturparku Blockheide. Území NGV je zajímavé díky mnoha žulovým útvarům, které tvoří unikátní skalní útvary. Společnými tématy území obou partnerů jsou žula, ochrana přírody, turismus a vzdělávání. Spolupráce a aktivity z ní vzešlé jsou zaměřené především na vzdělávání dětí, posilování vztahu k místní krajině, tvorbě společné turistické strategie a vzájemnou propagaci. *(Mikroregion Telčsko, 2021)*

1.1.4 Metody výzkumu

Pro zpracování bakalářské práce bylo použito současně několik metod. Při studii odborné literatury, internetových stránek a propagačních materiálů NGV byla použita metoda rešerše literatury. Metoda terénního šetření stávajícího stavu obnášela opakované návštěvy NGV a projetí tras, během nichž byla pořízena fotodokumentace cyklotrasy. Následně byla použita metoda syntézy všech získaných poznatků. Rovněž byly využity konzultace s RNDr. Klárou Bezděčkovou, Ph.D., botaničkou Muzea Vysočiny v Jihlavě, ohledně rašelinišť. Na základě provedených zjištění a zejména konzultací s Mgr. Janem Švaříčkem, který je manažerem NGV, byly vytvořeny veškeré autorčiny návrhy.

1.2 Geoparky v ČR i v zahraničí

1.2.1 Geoparky v České republice

Národní geoparky ČR se řídí pravidly pro vznik, rozvoj a administraci geoparků od UNESCO a GGN (Global Geoparks Network). Postupují podle Směrnice MŽP č. 9/2018 o zabezpečení jednotného postupu při nominaci území na národní geopark. Pravidla pro jednání Rady národních geoparků stanovuje Příkaz ministra životního prostředí č. 5/2018 Statut a jednací řád Rady národních geoparků.

V roce 2020 bylo v ČR 9 národních geoparků. Prvním českým členem Sítě evropských geoparků se v říjnu 2005 stal geopark Český ráj, který se stal také později členem Globální sítě geoparků UNESCO. V červnu 2010 se geoparky Český ráj a Egeria společně staly českým národním geoparkem. Dalšími dvěma národními geoparky se v dubnu 2012 staly Geopark Železné hory a Geopark GeoLoc, který však svůj certifikát v roce 2020 již neobhájil. Geoparky Kraj blanických rytířů a Geopark Podbeskydí byly certifikovány národními geoparky v roce 2014. Následovaly Geopark Ralsko v roce 2016, Geopark Vysočina v roce 2017 a Geopark Broumovsko v roce 2018. V roce 2020 byl certifikován územně největší Národní geopark Barrandien.

V současnosti se Geopark Královská Šumava připravuje stát se dalším z národních geoparků. Další zájemce o to stát se národním geoparkem projevilo sdružení Krajina břidlice (Nízký Jeseník).

Rada globálních geoparků UNESCO v prosinci 2020 schválila rozšíření Geoparku UNESCO Český ráj. Geopark by byl zvětšen o významné geologické lokality na Mnichovohradištsku, Železnobrodsku a Novopacku. Geopark UNESCO Český ráj by měl poté rozlohu 833 km².

(MŽP, 2020)

1.2.2 Rada národních geoparků

Rada národních geoparků je hlavním koordinačním orgánem národní sítě geoparků a poradním orgánem ministra životního prostředí. Členy Rady jsou zástupci významných odborných geologických a památkových institucí, univerzit a odborníci na šetrný cestovní ruch a regionální rozvoj. Rada rozhoduje o návrhu certifikace území jako národní geopark a napomáhá geoparkům v jejich činnostech. Kromě toho Rada usnadňuje národním geoparkům pravidelnou výměnu informací a sdílení praktických zkušeností, využívání společného webu narodnigeoparky.cz, pravidelně propaguje geoparky na veletrzích cestovního ruchu, konferencích a workshopech i dalších akcích. *(mzp.cz/geoparky, 2020)*

1.2.3 Asociace geoparků

Dne 30. 9. 2020 byla oficiálně do rejstříku zapsána Asociace geoparků ČR, z.s. Zakladateli Asociace jsou Národní geopark Ralsko, Národní geopark Železné hory a Globální geopark UNESCO Český ráj. Na založení asociace se dále podílely i Národní geopark Podbeskydí, Národní geopark Kraj blanických rytířů a Národní geopark Broumovsko. Důvodem, proč vznikla tato nová organizace, je ochrana životního prostředí, přírody a krajiny, především geologického bohatství České republiky, jeho výzkum, interpretace a prezentace jeho významu, podpora geoturismu, environmentální výchova a vzdělávání a zapojování veřejnosti, včetně dětí a mládeže do péče o geologické lokality. (*mzp.cz/geoparky, 2020*)

1.2.4 Geoparky v Evropě a ve světě

První nápad na zakládání geoparků se zrodil v roce 1996 na zasedání o geologickém dědictví na 30. mezinárodním geologickém kongresu v Pekingu. 29. zasedání Generální konference UNESCO pak v roce 1997 schválilo rozhodnutí o uskutečnění postupných kroků k „podpoře globální sítě geologických lokalit (geosites) se zvláštními geologickými jevy“. V roce 1999 Oddělení věd o Zemi zveřejnilo návrh Programu geoparků UNESCO – nové iniciativy k podpoře globální sítě geoparků zajišťující ochranu a rozvoj vybraných území s významnými geologickými jevy. Potom však aktivity UNESCO, které se týkají geoparků, na několik let ustaly.

V roce 2000 byla založena Evropská síť geoparků (EGN) čtyřmi územími: Haute – Provence (Francie), Lesbos (Řecko), Vulkaneifel (Německo) a Maestrazgo (Španělsko). Asijsko pacifická síť geoparků byla po vzoru EGN založena v roce 2007. V této síti početně naprosto dominují geoparky v Číně. Následovala síť geoparků Latinské Ameriky a Karibiku založená v květnu 2017. Přes rozhodnutí UNESCO z roku 2001, že nemá být zahajován žádný nový program pro geoparky, udržovala jeho Sekce věd o Zemi úzké vztahy s geoparkovou komunitou. Pod tlakem úspěšného růstu EGN a také geologické odborné veřejnosti byla v roce 2004 založena Světová síť geoparků UNESCO (Global Geoparks Network, GGN). Geoparky EGN byly do GGN zahrnuty a společně s nimi se geoparkem UNESCO stal také Geopark Český ráj.

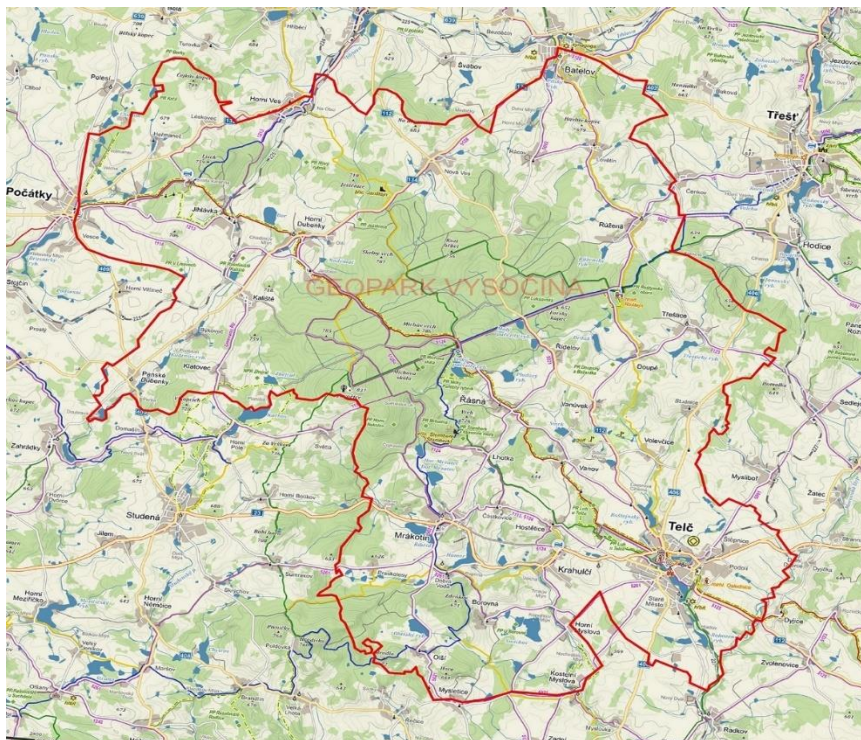
V roce 2020 je součástí sítě GGN 161 geoparků ve 44 zemích světa. V poslední skupině geoparků přijatých do GGN v roce 2019 jsou také první geoparky v Nikaragui, Ruské federaci a v Srbsku. Nejvíce geoparků GGN je v Číně (39), následují: Španělsko (14), Itálie (10), Japonsko (9), Francie (7), Velká Británie (7), Německo (6). V některých zemích, kromě ČR hlavně v Německu a v Číně, existují vedle globálních geoparků také národní geoparky. Národní geoparky jsou založeny na stejných zásadách jako globální, ale neplní všechny požadavky směrnice UNESCO. (*mzp.cz/geoparky, 2020*)

1.3 Geopark Vysočina

Geopark Vysočina je jedním z 9 národních geoparků v ČR. Do seznamu národních geoparků byl zapsán jako osmý v pořadí dne 24. ledna 2017, kdy oficiálně vznikl.

V současné době má Národní Geopark Vysočina rozlohu 204,86 km² a rozkládá se severozápadně od Telče (viz Obrázek 4). (*Mikroregion Telčsko, 2021*)

NGV nemá vlastní formální identitu. Nositelem všech projektů a řídicím orgánem je Mikroregion Telčsko. Statutárními zástupci jsou Ing. Vladimír Brtník (starosta Telče, předseda mikroregionu) a Miroslav Požár (starosta Mrákotína a místopředseda mikroregionu). Vedení mikroregionu se schází s manažerem geoparku každý týden na pravidelných poradách. Manažer geoparku se účastní Rady i členské schůze mikroregionu, kde informuje o aktuálních projektech. (*Mikroregion Telčsko, 2021*)

Obrázek 4 – Vymezení hranic Národního Geoparku Vysočina (před rozšířením)

(*Geopark Vysočina © 2020*)

1.3.1 Vedení Národního geoparku Vysočina

Manažerem NGV je Mgr. Jan Švaříček, který spolupracuje se dvěma geology: RNDr. Ing. Ivo Mackem a RNDr. Jakubem Trubačem, Ph.D. (*Geoparkvysočina, 2020*)

1.3.2 Financování Národního Geoparku Vysočina

Aktivity NGV jsou převážně financovány z projektů a dotací.

Konkrétními zdroji financování jsou:

- Individuální dotace Kraje Vysočina,
- Mikroregion Telčsko – příspěvky členských obcí,
- Fond malých projektů,
- Interreg AT-CZ,
- Místní akční skupina Telčsko. (*Geoparkvysocina, 2020*)

Obrázek 5 - Logo Národního Geoparku Vysočina

(*Geopark Vysočina, 2020*)

1.3.3 Národní Geopark Vysočina geologicky

V geoparku můžete vidět do minulosti jedné z nejdůležitějších etap geologického vývoje České republiky. Horniny nacházející se v geoparku nám podávají informace o tom, co se odehrávalo na Telčsku v době před 340 milióny let (karbon). V té době se geopark nacházel 15–20 km pod povrchem Země a bylo zde obrovské teplo (550 °C).

Krajina NGV vznikla při variském (hercynském) vrásnění. Před 340 mil. let se zde formovala rozsáhlá horská pásma přesahující výšku 6 km. Od té doby se kopce erozí pouze snižovaly a z velehor nám „zbyla“ pouze vrchovina s nejvyšší horou Javořicí (837 m n. m.). (*Geoparkvysocina, 2020*)

V geoparku najdete především žulu a její erozní útvary. Žula vypráví příběhy kameníků, kteří z ní stavěli domy a vyráběli umělecká díla.

Kamenická tradice, čistá příroda plná rybníků a rašelinišť společně s památkami UNESCO v Telči tvoří jedinečný genius loci. (*Národní Geopark Vysočina, 2020*)

1.3.4 Rozšíření Národního Geoparku Vysočina

V roce 2020 došlo k rozšíření NGV o katastrální území Třešť a Jezdovice. Centrem nového území je město Třešť s 5 775 obyvateli, které má dlouhodobě dobré vztahy s Mikroregionem Telčsko,

a o rozšíření geoparku na jeho katastr mělo už delší dobu zájem. Území se sklání západním směrem od nejvyššího bodu Špičák (734 m n. m.). Převýšení území je 204 m a georeliéf má charakter spíše ploché vrchoviny. Území geomorfologicky spadá do Brtnické vrchoviny – celek Křižanovská vrchovina. Nejhodnotnějšími lokalitami v novém území NGV jsou z hlediska geologie skalní výchozy v NPR Špičák (Velký a Malý Špičák, Velké Javoří), dále k jihu také úpatí Jeleního skoku a zejména Mistrovského kopce. V zahradě třeštského zámku je umístěna geoexpozice Akademie věd ČR. Z přírodního hlediska jsou nejcennější původní bukové lesy v NPR Velký Špičák, PP Jezdovické rašeliniště a PP Bukovské rybníčky. *(Revalidační zpráva Národního Geoparku Vysočina 2020)*

1.3.5 Rozšíření Národního Geoparku Vysočina

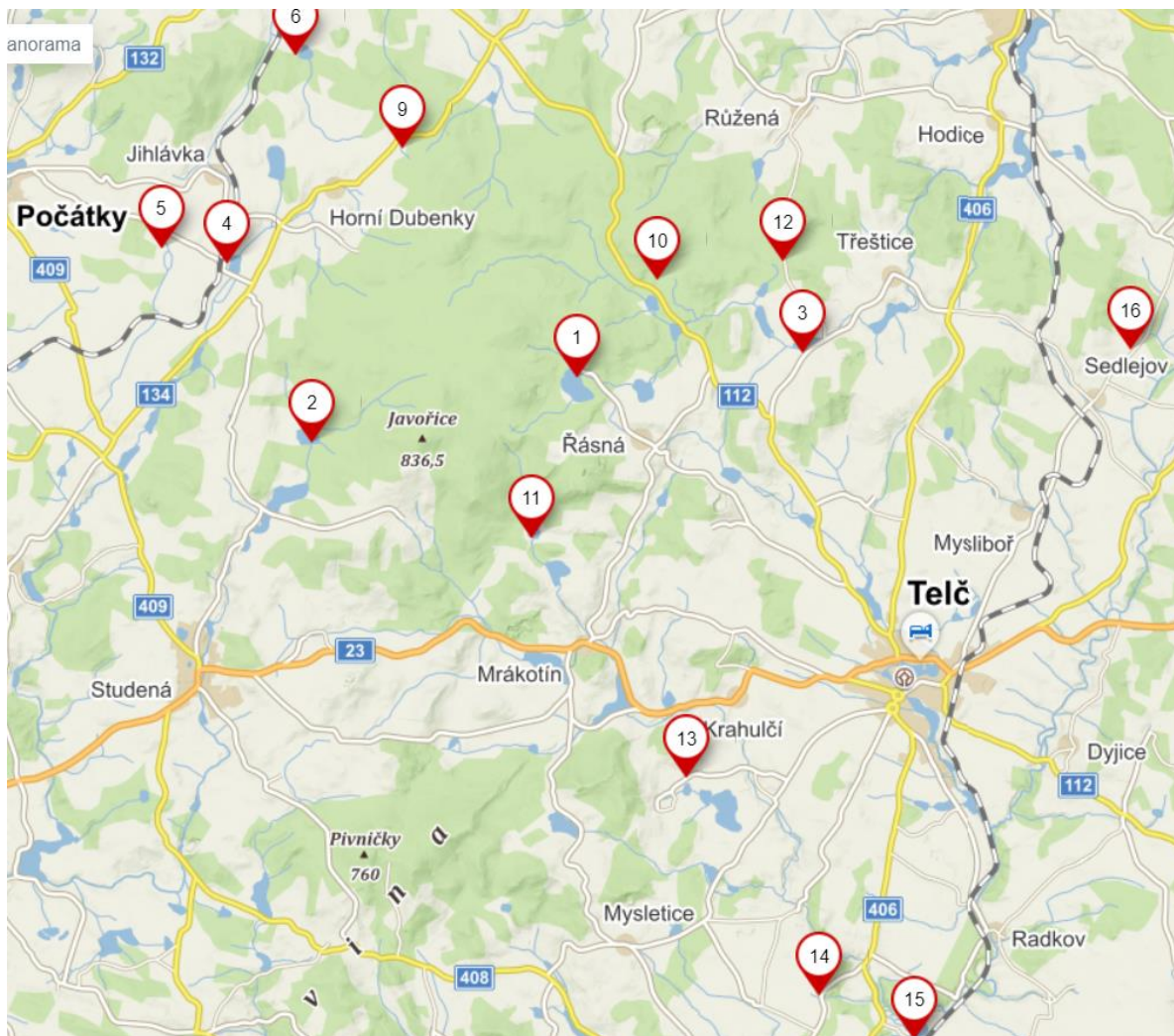
PP Jezdovické rašeliniště

Drobné rašelinné prameniště se nachází na okraji lesa u obce Jezdovice nedaleko Třeště na Jihlavsku. Lokalita byla v historii poškozena těžbou rašeliny i melioracemi území, následně ležela ladem, a proto postupně zarůstala náletovými dřevinami, což ji v podstatě zachránilo. V roce 2013–2015 proběhla její revitalizace. *(Revalidační zpráva Národního Geoparku Vysočina 2020)*

PP Bukovské rybníčky

Jsou soustavou pěti malých rybníčků s přilehlými mokřady, rašelinnými loukami a olšinami se zachovalými částmi ohrožených rostlinných společenstev rašelinných luk a mokřadů. Spolu s blízkými rybníky Broum a Zákotský je toto území významnou ornitologickou lokalitou. *(Revalidační zpráva Národního Geoparku Vysočina 2020)*

„Velkou část území Národního geoparku Vysočina litologicky zaujímají hlubinně vyvřelá tělesa (granity, žuly), která intrudovala do migmatitizovaných pararul až migmatitů. Tímto vytvořila tzv. dómovou strukturu, která bude přiblížena návštěvníkům v podobě informační tabule a následně pomocí modelu. Tímto je Národní Geopark Vysočina bezesporu unikát i ve světovém měřítku, jelikož takováto geologická superpozice není zcela běžná.“ (Národní Geopark Vysočina © 2020).

Obrázek 6 - Rašeliniště v okolí Telče

(Muzeum Vysočiny Jihlava, 2020)

měřítko 1: 4 500

Legenda k obrázku (viz Obrázek 6)

- rašeliniště v Geoparku: 1 Velký Pařezitý, 2 Zhejral, 3 Doubský a Bažantka, 4 Kaliště, 5 V Lísovech, 6 Nový rybník, 7 Krčil, 8 Borky, 9 Ještěnice, 10 Lukšovská, 11 Horní Mrzatec, 12 Šilhánky, 13 U Borové.
- rašeliniště mimo Geopark: 14 V Kopaninách (rybník), 15 Černíč, 16 Rašeliniště a rybníky za Sedlejevem.

1.4 Rašeliště u Telče

1.4.1 Přírodní podmínky

K největším pokladům přírody v NGV patří rašeliště. Tyto zajímavé mokřady jsou neobyčejně důležitou součástí našeho přírodního dědictví, ať už z pohledu vědeckého, ochranného nebo estetického (viz Obrázek 6). Rašeliště jsou trvale podmáčená území charakteristická pomalým rozkladem organické hmoty a jejím hromaděním v podobě rašeliny. Představují vysoce specifická místa, na nichž vlivem nadbytku vody, nedostatku živin a nízké dostupnosti kyslíku vznikla jedinečná společenstva organismů s velkým množstvím vzácných ohrožených a chráněných druhů. Bývají často významnými centry biodiverzity. (*Geopark Vysočina, 2020*)

Rašeliště mohou podstatně přispívat k udržování ekologické stability krajiny. Jsou schopna zadržovat velké množství vody, což je velmi důležité pro vodní režim. V nenarušeném stavu vážou velké množství uhlíku a odčerpávají oxid uhličitý z atmosféry, čímž přispívají k ochlazení klimatu. V NGV se vyskytují hlavně rašelinné louky a močály, před velkoplošným odvodněním krajiny byla vegetace rašelinných luk prakticky všudypřítomná a stejně běžná jako dnes vnímáme kopřivu nebo pampelišku. Rašeliště jsou syčená především podzemní vodou, jde o takzvaná slatiště. Ta jsou nejvíce ohroženými biotopy v mírném pásmu. Nejzajímavější jsou mokřadní louky, které se nacházejí v místech, kde pramení voda bohatá na vápník a jiné zásadité minerály. Roste zde velmi pestrá květena. Řada rostlin se zde vykytuje nepřetržitě i tisíce let a některé z nich jsou živými památkami na dobu ledovou (tzv. glaciální relikty). Typickou ukázkou mokřadních luk jsou dnes např. louky a mokřady nedaleko obcí Kaliště a Jihlávka (PR Rašeliště Kaliště a PR Lisovech). (*Geopark Vysočina, 2020*)

1.4.2 Význam pro přírodu

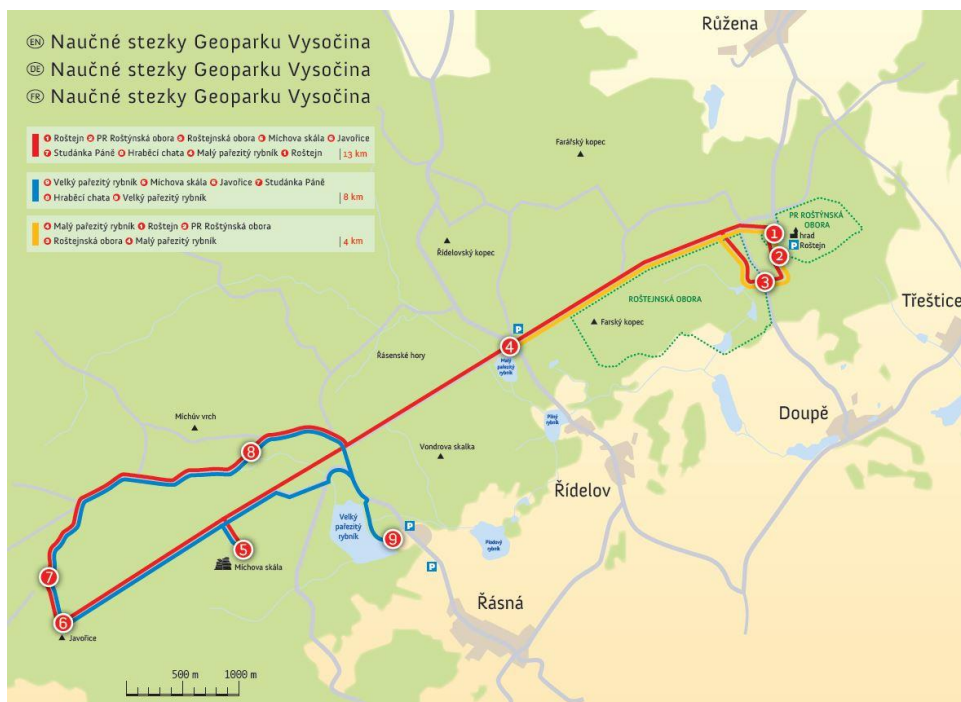
V minulosti se krajina odvodňovala (tzv. meliorovala), což způsobilo velkoplošné odvodnění krajiny a poničení cenných močálů a rašelinných luk. Zcela jinak tomu bylo v přírodních rezervacích Doupský a Bažantka. Přilehlé okolí obce Doupě, blízko hradu Roštejna, představovalo před odvodněním na konci 70. let 20. století jeden z nejvýznamnějších a největších rašelinných komplexů ve středních polohách celé ČR s řadou významných reliktních doby ledové. Bohužel se zde zachoval jen nepatrný, odvodněním silně poškozený fragment vázaný na údolní nivu za rybníkem Doupský. Ještě

před 10 lety se zdálo, že poslední zbytky významné fauny a flóry míří k neodvratnému zániku. *(Geoparkvysocina, 2020)*

Díky razantnímu projektu obnovy dostala lokalita novou šanci, a dnes zde můžete na kosených mokřadech znovu spatřit v bohatých porostech již zmíněnou vzácnou ostřici mokřadní a ostřici plstnatoplodou. Kromě zachovalých a unikátních rašelinných luk a močálů se zde nacházejí také významná společenstva krátkostébelných podhorských luk, kde rostou typické rostliny, např. zábělník bahenní, prha arnica a čertkus luční a další. Přírodovědci si uvědomují, že původní slávu rašeliništím již nikdy nevrátí. V posledních letech dokázali zachránit to, co zde zůstalo jako připomínka významné historie místa a jeho nesmyslného a zbytečného zničení. *(Geopark Vysočina, 2020)*

1.4.3 Edukační potenciál pro návštěvníky

NGV se snaží různými akcemi vzdělávat děti i dospělé. Slouží k tomu například geologická stezka u Roštejna, pořádání Eko dne a další akce pro děti i dospělé. Jmenovat lze třeba soutěž o nejlepší Land Art, workshop stonebalancingu, školení pro učitele „Učíme v přírodě“ a další. Pro turisty je v NGV značena Naučná stezka pro pěší (viz Obrázek 7). Na webových stránkách NGV jsou pracovní listy pro 5. a 9. třídu, které slouží k edukaci žáků základních škol. Jsou zde různé otázky a úkoly, které testují znalosti dětí v oblasti geologie, mineralogie, petrologie a informací o NGV. *(Geopark Vysočina, 2020)*

Obrázek 7 - Naučné stezky pro pěší v Geoparku Vysočina

(Geopark Vysočina © 2020)

1.4.4 Cyklistika

Na kole jezdí v ČR stále více lidí. Je to čím dál tím oblíbenější sport, obzvlášť v současné době. Můžete ho provozovat téměř kdykoliv (v ČR od dubna do října) a téměř kdekoliv. Kolo není jen dopravním prostředkem, ale stává se stále více oblíbeným rekreačním prostředkem.

Dříve bylo kolo nedostatkovým předmětem, nyní si může každý vybrat z široké škály kol různých typů, značek a modelů ve specializovaných prodejnách. V ČR je spousta kulturních, historických i přírodních cílů, které může cyklista navštívit. Je zde hodně silnic, cyklostezek i stezek pro pěší, vhodných pro kolo. S tím, jak vzniklo i horské kolo, tak si čím dál tím více lidí jezdí užívat přírodu na kole i do méně přístupných míst. Stačí se jednou na kole naučit jezdit a pak se ho dá k jízdě využívat celý život – od dětství až do stáří. Na kole se špatně jezdí jen v noci a za deště. Lidé jezdí na kole proto, aby utužili své duševní i fyzické zdraví, aby poznali nová místa a také proto, aby upevnili své sociální vazby při jízdě s rodinou nebo přáteli, kolo zároveň poskytuje samotu při jízdě sólo. (Na vzduchu, 2021)

Cox (2019) zkoumá cyklistiku jako sociologický jev. Cyklistika podle něj vyvolává zájem a vášeň, a to jak pozitivní, tak i negativní. Cox rozsáhle etnograficky zpracoval v terénu různé cyklistické postupy, typy cyklistů i vliv na životní prostředí.

1.5 Obecné informace o cykloturistice

Cykloturistika je odnož turistiky provozovaná na kole, v ČR vznikla koncem 19. století. Všude na světě je velmi populární, její obliba vzrostla ještě více po zavedení horských a trekkingových kol. Stále více populární se stává i jízda na kole po horách. (*toparmyshop, 2021*)

Ondráček (2007, s. 15) uvádí, že horská kola jsou velice populární typ jízdních kol. Od ostatních kol se liší hlavně mohutností rámu, tvarem řídítek, velikostí kol, šířkou a dezénem plášťů, osazením převodů a odpružením.

Tato kola se dělí na 2 skupiny: kola pro cross – country a kola pro sjezd.

„Cykloturistika je v současnosti chápána jako relativně nová a dynamicky se rozvíjející forma aktivního cestovního ruchu a součást šetrné ekologické formy turistiky. Marketingoví pracovníci teprve nyní pochopili, že je třeba se maximálně věnovat cykloturistům jako perspektivní cílové skupině.“ (Ondráček, 2007)

Cox (2019) se zamýšlí nad tím, že investicemi do infrastruktury se zvyšuje výzkum měkké mobility. Zabývá se také otázkou, jakým způsobem informovat zodpovědné činitele, aby pochopili, že má význam motivovat obyvatele k používání jízdních kol namísto motorových vozidel.

Podle Ondráčka (2007, s. 67) je důležité motivovat obyvatele ČR k využívání kol, což je z environmentálního hlediska výhodné, protože znečištění životního prostředí je používáním kola nulové. To musí být realizováno spolu s nabídkou bezpečných cyklostezek a odpovídajícím zázemím. Zahraniční výzkumy prokázaly, že negativní vliv cykloturistů pohybujících se po stezkách je na přírodu zhruba stejný jako u pěších turistů.

1.5.1 Cyklostezky

Cyklostezky mohou být různé, povrch mohou mít asfaltový, nebo jiný. Vést mohou ve městech i v přírodě. Ondráček (2007, s. 37) uvádí, že v ČR jsou zavedeny jednotně značené turistické stezky již od roku 1889. Od roku 1997 byl zaveden také systém jednotného značení cyklotras a lyžařských tras. Značení a údržbu všech těchto tras provádí již tradičně Klub českých turistů.

Singletrailový areál v Lipkách

„V dubnu 2020 byl pro veřejnost otevřen singletrailový areál v Lipkách. Singletraily jsou terénní stezky pro horská kola. V Lipkách byly vytvořeny tři traily pro začátečníky a středně pokročilé jezdce v celkové délce 2,9 km. Začátek tratí je u kaple sv. Karla Boromejského a na stoupací trase na Hostětice. Traily jsou doplněny odpočinkovými místy a informačními tabulemi.“

(Telč.eu, 2019)

Popis trailů:

Lipka trail: Jedná se o zdejší nejdelší trať s atraktivním průjezdem roklí a potůčkem, v délce 1290 m. V půlce tohoto trailu můžete odbočit na zelený trail Březinka nebo dojet Lipku až do konce a pokračovat na trail Na Vrších.

Březinka trail: Tento trať je vhodná pro úplné začátečníky nebo menší děti, má délku 655 m.

Na Vrších trail: Tato trať je neatraktivnější a je doporučena spíše zkušenějším jezdcům. Začátek je fyzicky náročnější, protože cyklista musí vyjet do kopce. Poté ho čeká mnoho zatáček, může si tak užít členitost této tratě. Trail má délku 945 m.

Areál je určen široké veřejnosti, je však vždy nutné zvážit své schopnosti. Některé úseky jsou určeny pouze pro zkušené jezdce. Je také doporučeno mít kvalitní výbavu, tedy horské kolo, helmu, případně chrániče. Tratě byly vybudovány za podpory Kraje Vysočina, celkové náklady akce činily 2,6 mil. Kč. (Telč.eu, 2019)

1.5.2 Cyklotrasy v zájmovém území

Co se týká NGV a cyklotras, tak jeho území je protkáno mnoha cyklotrasami, například cyklotrasa č. 1113 vede z Telče směrem na Hostětice a Částkovice. Dále tudy vede také cyklotrasa č. 5124 směr Lhotka a Horní Mrzatec, po které vede část navrhované trasy vedoucí NGV. Další cyklotrasa má č. 5021 a bude po ní vedena trasa od Míchovy skály až na Roštejn. Odtud přes Vanůvek až do Telče vede cyklotrasa č. 16. V NGV vede ještě další cyklotrasa, a to č. 5126 z Telče až na Velký Pařezitý rybník po silnici přes Vanov. (cykloserver, 2020)

Území NGV je protkáno několika oficiálními cyklotrasami a při zpracování návrhu trasy byla snaha je využít. Je to hlavně z toho důvodu, že jsou již osvědčené a pro rodiny s dětmi i ostatní cyklisty dobře sjízdné. Jedná se o asfaltový povrch, takže je vhodný i pro malé děti. Cyklisté mohou použít horské kolo, ale sjízdnost tras je velmi dobrá, proto je možné použít i klasické kolo.

Cyklotrasy jsou tradičně značeny informativními značkami směrovými pro cyklisty a v terénu jsou dobře viditelné. To lze vidět z fotodokumentace pořízené autorkou z terénu na křižovatce u Březové chaloupky, kde vedou 2 cyklotrasy č. 5124 a 1113 (viz Obrázek 8).

Obrázek 8 – Vedení cyklotras 5124 a 1113 u Březové chaloupky

(foto vlastní)

1.6 Metodika tvorby naučných stezek

V ČR jsou naučné stezky nejrozšířenějším prostředkem environmentální interpretace. Tradiční typ stezek je zaměřen na předávání informací o lokalitě formou textu či obrázku. V poslední době se začínají objevovat jiné typy stezek, a to takové, které nabízejí návštěvníkům různé formy zážitků, jejichž účelem je posílení motivace k učení. (*Envigogika, 2010*)

Nejviditelnější částí naučné stezky jsou informační panely. Autoři stezky jimi návštěvníkům sdělují informace, kterými je chtějí zároveň zaujmout. Níže uvádíme rady, jak vytvořit informační panel a čemu se při jeho tvorbě vyhnout.

Jak by měl informační panel vypadat

Pro usnadnění orientace v přírodě i na stezce by měl každý panel obsahovat:

1. **název naučné stezky** (uvedený zřetelně v záhlaví),
2. **pořadové číslo a název zastávky** (uvedené jako podtitul),
3. **plánek stezky** s vyznačením trasy a umístění zastávky, u níž návštěvník právě stojí (na úvodním panelu by měl být podrobnější a větší plánek, na každém dalším panelu stačí menší, schematictější). (*stezky.info, 2009*)

Informační panel by nikdy neměl návštěvníky poučovat ani uvádět dlouhé a nezáživné části textů převzaté z odborných publikací nebo vysokoškolských učebnic. Naopak text by měl být zajímavý, interakční a měl by se snažit vzbudit zájem o danou problematiku.

Test na infopanelu by měl být:

- **„co nejkratší“** – tedy zbavený zbytečných přívlastků, složitých souvětí, bezvýznamných „výplňových“ vět; mluvit hned k věci, vyhnout se zdoluhavému blábolení a obšírným popisům,
- **sémanticky strukturovaný** – tedy rozčleněn tak, aby se v něm návštěvník dokázal rychle zorientovat (tj. např. zřetelně vyznačit nadpisy různých úrovní, dlouhé „špalky“ textu rozčlenit mezinadpisy, používat odrážkové seznamy, klíčové údaje graficky zvýrazňovat),
- **srozumitelný** – tj. bez cizích slov (pokud nejsou zároveň ihned vysvětlena), latinských názvů (pokud není např. zajímavou formou vysvětlen jejich původ,

viz naučná stezka Mrákavy), novotvarů, neobvyklých slov, běžných slov v neobvyklém významu, žargonu specifického pro daný obor apod.,

- **pravopisně, stylisticky a typograficky správný** – tj. bez pravopisných chyb, překlepů apod.“ (stezky.info, 2009)

Naopak nejvhodnější je umístit na informační panely co nejméně textu s převahou obrázků a fotografií, které upoutají jak děti, tak i dospělí. Nedílnou součástí jsou kvalitní fotografie pořízené přímo v konkrétní lokalitě. Vše musí být maximálně pochopitelné a jednoduché.

Každá jednotlivá zastávka musí být umístěna tak, aby se text na ní vztahoval ke konkrétnímu místu a aby byla snadno demontovatelná. Pokud text popisuje nějakou významnou lokalitu, pak musí být panel umístěn přímo v této lokalitě. Není správné, pokud text popisuje všechna místa ve městě, aniž by je návštěvník viděl. Stejně tak, pokud konkrétní zastávka upozorňuje na výskyt určitého druhu rostliny, potom tato rostlina zde skutečně musí (ve větším množství) růst a návštěvník musí být schopen ji nalézt. (stezky.info, 2009)

V této práci bylo zkoumáno, jaký mají značky podél naučných stezek, které se nacházejí v parcích a v zalesněných prostředích. Zkoumalo se také to, jaký má jednotlivec zážitek z návštěvy přírody. Bylo zkoumáno třeba i to, jaké mají lidé zážitky z přírody, jaká jsou očekávání turistů a také, jakým způsobem tomu přizpůsobit změny v oblasti cestovního ruchu a správy parku. (jstor, 2011)

Se staviteli stezek pro horská kola byl proveden výzkum, který zkoumal procesy mezi sociologií přírody a ekologií při stavbě cyklostezky. V rozhovorech o přírodě se výzkumníci ptali, jak se ekologické vnímání odráží v prožívání reality členů komunity, která buduje stezky. Snaží se zkoumat, jaký vztah mají k jednotlivým stavebně materiálovým prvkům, během společného boje s vodou, která jim jejich práci na stezce hatí. Tento boj s vodním živlem prokázal nejen kvalitní konstrukci jejich stezky, ale také význam prostředí, ve kterém byly tyto výtvořeny udělány. Orientuje se na ekologii, která poukazuje na vztah mezi lidmi a přírodou. (link.springer, 2020)

Ross (2020) rozebírá knihu Arthura Conana Doylea - Pes baskervillský. Ross hovoří o tom, jak člověk způsobuje zhoršování stavu životního prostředí. Také se zabývá historií a ekologií na blatech a rašeliništích. (tandfonline, 2020)

1.7 Potenciál cestovního ruchu v zájmovém území

1.7.1 Primární předpoklady CR

Jsou to geografické a kulturně historické předpoklady celého území.

Geografické podmínky – oblast NGV se nachází na území Telčska na Českomoravské vysočině, v jihozápadním cípu Moravy, který je vymezen na západě hranicí s Čechami a na jihu hranicí s Rakouskem. Centrem je město Telč. Toto město se nachází na seznamu světových památek UNESCO a je navštěvováno jak českými, tak i zahraničními turisty především v letních měsících. NGV se nachází na území, kde je na jihozápadě Javořická a na východě Křižanovská vrchovina s nejvyšší horou Javořicí (836,5 m n. m.). Telčí neprotéká žádná řeka, zato je přímo v centru města několik rybníků – Staroměstský, Ulický a Štěpnický. Severně od centra se nachází velký Roštejnský rybník a několik menších rybníků. *(Mapy, 2021)*

Kulturně historické předpoklady – hlavním lákadlem je zámek, město si lze prohlédnout a využít přitom vycházkové trasy: Město a historie, Město a voda, Město a kámen, S Bílou paní po Telči a okolí, Lipky, Staré Město, Skryté příběhy. Na východním okraji Telče se nachází rozhledna Oslednice, ze které je krásný výhled na celé město a okolí. Za zmínku stojí také místní Muzeum Vysočiny, Městská galerie, Věž sv. Ducha, Galerie Wimmer, Telčský dům, Muzeum techniky či Expozice železniční dopravy, podzemí, brány, opevnění, příkopy. *(Telč, 2021)*

1.7.2 Sekundární předpoklady

Infrastruktura – řadíme sem základní služby, silniční systém, dopravu, služby pro kulturní a volnočasové aktivity, síť obchodů a služby ochrany turistů. V Telči je šest parkovišť, největší je centrální parkoviště v ulici Na Sádkách. Telčí prochází hlavní silnice č. 23 a další silnice č. 112, 106 a 406. Je zde také vlakové i autobusové nádraží, obě jsou poměrně odlehlá od centra. Většina obchodů se nachází na Náměstí Zachariáše z Hradce.

Ubytování – možnosti jsou různé, například v hotelech Antoň, Celerin, Pangea, U černého orla a nejluxusnějším ubytováním je 4* Hotel U hraběnky a dalších. Pro méně náročné je možnost ubytování v Univerzitním centru Telč – hotel *. Pro turisty preferující menší komfort je možnost ubytování v nejrůznějších penzionech nebo v soukromí, například Penzion Kamenné slunce atd.

Restaurace – možností stravování je v Telči hodně, namátkou lze jmenovat Hotel Černý orl, Restaurant Švejk a další. Na Náměstí Zachariáše z Hradce jsou i dvě pizzerie, různé kavárničky, cukrárny - např. v Univerzitním centru Kavárna a cukrárna Haas a další. *(Telč, 2021)*

Celkové zajištění služeb v dané oblasti – město Telč má velice přehledně zpracované webové stránky, kde si turisté mohou najít veškeré informace. V Telči jsou směnárny, půjčovna kol, turistické informační centrum. Vedle Náměstí Zachariáše z Hradce je zdarma veřejné WC. Pro české i zahraniční turisty jsou nabízeny průvodcovské služby s výkladem a procházkou po městě. Služby pro turisty jsou doplněny mobilní průvodcovskou službou, a to buď audio průvodcem nebo dvěma mobilními aplikacemi. *(Telč, 2021)*

1.7.3 Terciární předpoklady

Místní obyvatelstvo – 5 273 obyvatel (údaj z roku 2020), rozloha Telče je 24,86m². Současným starostou je Ing. Vladimír Brtník. *(wikipedie, 2020)*

Kulturní akce – Prázdniny v Telči (letní hudební festival), Balóny nad Telčí, Závody dračích lodí, koncerty a výstavy, farmářské trhy na Náměstí Zachariáše z Hradce atd. *(Telč, 2021)*

1.7.4 Kritické zhodnocení jeho současného využití

Město Telč se snaží zajišťovat služby pro turisty, jako je např. průvodcovství, směnárny a vycházkové trasy, avšak největší chybou je to, že zde turisté nezůstávají déle než jeden den. Většina přijede, prohlédne si město a okolí a zase odjede, takže služeb turistického ruchu, zejména ubytování a s ním související služby (prádelny, pekárny atd.), využije minimálně. Velkým lákadlem pro turisty zejména ze zahraničí je to, že Telč je zapsána v UNESCO. K většímu rozvoji turistického ruchu může přispět i NGV svými aktivitami, například navrženou cyklotrasou.

1.7.5 Trasy pro vozíčkáře

Co se týká cyklotras pro hendikepované občany, v zájmové oblasti NGV nic takového není. Je možné využít tzv. handbiku, což je kolo s ručním pohonem. Na Vysočině se dá půjčit na Pilské nádrži u Žďáru nad Sázavou. *(Ing. Stejskal)*

V polovině října 2020 byla zprovozněna první turistická trasa pro vozíčkáře na Vysočině v délce 3 km a otevřel ji Klub českých turistů v Humpolci. *(iDnes, 2020)*

„Okruh pro vozíčkáře vede po zpevněné cestě, která má převýšení 72 metrů. Stezka je značená dřevěnými směrovkami s piktogramem vozíčkáře. Část trasy je sdílená i s klasickou modrou turistickou trasou, která vede na hrad Orlík.“ (iDnes, 2020)

1.8 Zdroje dat

Během zpracování BP průběžně probíhaly konzultace s manažerem NGV Mgr. Janem Švaříčkem o představách geoparku, zejména se upřesňovaly informace týkající se požadavků na vedení cyklotrasy – míst, kterými je vhodné trasu vést s ohledem na atraktivitu těchto lokalit. Nedílnou součástí konzultací byly i údaje o sjízdnosti trasy, protože v místech kolem Javořice probíhá těžba dřeva zasaženého kůrovcovou kalamitou, a povrch cest je proto hůře sjízdny. Tím se mění i vzhled terénu, a jak ubývá les, tak krajina mění svůj ráz, a proto je horší orientace. Z tohoto důvodu proběhlo několik osobních setkání, setkání on-line přes platformu Zoom i e-mailové komunikace.

Dalším zdrojem dat byly informace od Muzea Vysočiny Jihlava, odkaz na jejich materiály na internetových stránkách Kraje Vysočina a na stránkách NGV.

V teoretické části čerpala autorka údaje také z internetových a knižních zdrojů. Podstatné informace o navržené trase zjistila autorka až při průzkumu terénu. Teoretické informace o návrhu cyklotrasy čerpala autorka z cyklistické mapy č. 140 – Jihlavsko. Nejdůležitější údaje o trase zjistila autorka až projetím celé trasy.

2 Praktická část

2.1 Návrh pracovní verze

Spojení NGV s cykloturistikou se víceméně nabízelo, cykloturistika totiž patří k čím dál tím oblíbenějším aktivitám dětí i dospělých v České republice. V poslední době se cestování po ČR stává stále atraktivnějším, mnoho lidí raději zůstává v ČR a do zahraničí se nevydává. Ať už z důvodů ekonomických nebo jiných. Lidé chtějí poznat svou zemi ze sedla kola a NGV jim v tomto směru chce vyjít vstříc i navržením této cyklotrasy. (*toparmyshop, 2021*)

Přestože se NGV snaží zatraktivnit své území a na svých webových stránkách nabízí tři naučné turistické stezky (viz Obrázek 7), cyklotrasu pro milovníky kol dosud vytyčenou nemá.

Mělo by se jednat o naučnou cyklostezku, na které by mělo být umístěno 10 informačních tabulí a její trasa by měla být zobrazována přes mobilní aplikaci.

Dle sdělení NGV by se nemělo jednat o klasické cedule, protože výsledné řešení má co nejvíce zapadat do přírody. Nabízejí se proto různé přírodní materiály, např. klády, na kterých by byl umístěn text. NGV má představu, aby sdělované informace byly spíše zajímavosti, které jsou pro návštěvníky atraktivní.

Významná rašeliniště, vhodná pro návštěvu cyklistů, byla zmapována pracovníky přírodovědného oddělení Muzea Vysočiny Jihlava, zejména RNDr. Klárou Bezděčkovou, Ph.D., která se také podílela na konzultacích o vedení cyklotras. Při návrhu trasy bylo tedy nutné vycházet z jejich podkladů (viz Obrázek č. 6)

2.1.1 První návrh trasy

Autorka při návrhu cyklotrasy použila své znalosti terénu a také dostupné mapové podklady, zejména cyklistickou mapu č. 140 – Jihlavsko.

Trasa je určena pro horské kolo, její délka je 26,8 km, časová náročnost 1,59 h.

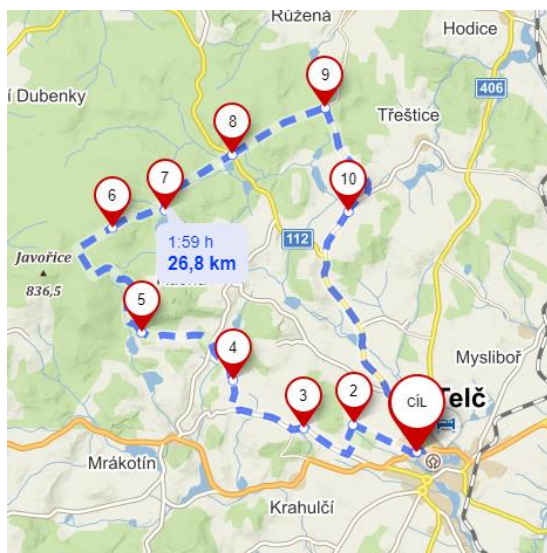
Telč – Telč v Lipkách – Hostětice – Lhotka – Horní Mrzatec – Míchova skála – Velký pařezitý rybník – Lukšovská – Hrad Roštejn – PR Doubský a Bažantka – Telč

Jako ideální místo začátku i konce cyklotrasy bylo zadavatelem vybráno město Telč, které je centrem NGV. V nově rekonstruovaném Vzdělávacím centru muzea (bývalý domov důchodců) je plánováno v letech 2023-2024 vybudování expozice zaměřené na rašeliniště. Proto je toto místo zvoleno jako výchozí i konečný bod pro navrženou cyklotrasu. Toto návštěvnické centrum může být využito i jako zázemí pro turisty i cyklisty při jejich objevování NGV.

Tabulka 1 - 1. návrh trasy

Pořadí panelů	Název místa pro umístění panelu	Informace na panelu	GPS souřadnice
1.	Start v Telči na centrálním parkovišti	Všeobecný úvod o rašeliništích	49.1868117N, 15.4491483E
2.	V Lipkách	O geologii v geoparku	49.1921400N, 15.4296808E
3.	Hostětice	O botanice v rašeliništích a v geoparku	49.1916614N, 15.4140544E
4.	Lhotka	O zoologii v rašeliništích a v geoparku	49.2005606N, 15.3951744E
5.	Horní Mrzatec	Informace o této přírodní památce	49.2097222N, 15.3683764E
6.	Míchova skála	Informace o tomto místě	49.2297872N, 15.3598564E
7.	Velký pařezitý rybník	Zdejší flóra a fauna	49.2331019N, 15.3752897E
8.	Rašeliniště Lukšovská	Informace o této lokalitě	49.2437675N, 15.3949839E
9.	Hrad Roštejn	Geoexpozice	49.2526975N, 15.4222083E
10.	Přírodní rezervace Doupský a Bažantka	Informace o těchto lokalitách	49.2328122N, 15.4290064E

(Zdroj – vlastní, 2021)

Obrázek 7 - První návrh trasy

(upraveno podle Mapy.cz)

Měřítko 1: 4 000

2.2 Konzultace návrhu cyklotrasy

Během práce na návrhu cyklotrasy vedoucí po rašeliništích NGV byla původní (první) varianta (viz Obrázek 7) předložena odborníkům z NGV Mgr. Švaříčkovi a z Muzea Vysočiny v Jihlavě RNDr. Bezděčkové, Ph.D., aby se k ní vyjádřili ze svého odborného hlediska. Rovněž jim byly předloženy další údaje (viz Tabulka 1), kde jsou uvedeny názvy informačních panelů včetně souřadnic GPS a informací pro umístění panelů. Na základě požadavku Muzea Vysočiny v Jihlavě byl nad rámec zadání bakalářské práce zpracován návrh obsahu informačního panelu číslo 10 (viz Příloha 1). Design těchto informačních panelů bude NGV bude řešit později.

2.2.1 Vyjádření NGV

Byla vyjádřena připomínka k navržené trase, vedení trasy z Hostětic do Lhotky po zelené turistické značce je hůře sjízdné. Nejedná se o zpevněný povrch cesty, ale o trasu vhodnou spíše pro pěší turisty. Navrhujeme proto vést trasu z Hostětic do Částkovic a odtud do Lhotky. S dalším vedením cyklotrasy souhlasíme, a navrhujeme zjistit, zda by bylo možné vést trasu přes Mrhatinu a rybníky v Roštejnské oboře.

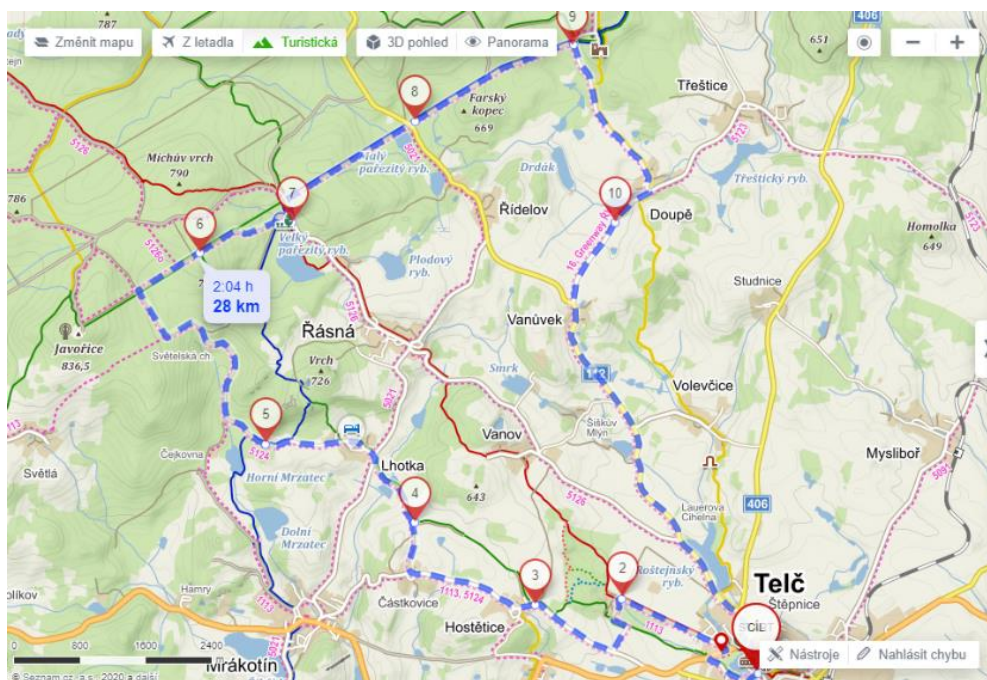
2.2.2 Vyjádření Muzea Vysočiny v Jihlavě

Trasa vede pouze přes dvě rašeliniště, jedno z nich je lokalita Lukšovská, což je podmáčená smrčina, a druhá je přírodní rezervace Doupský a Bažantka. To je z našeho pohledu pouze malá část rašelinišť, která by měli návštěvníci vidět. Navrhujeme zpracovat trasu, která povede přes další rašeliniště v NGV. Tato trasa by mohla být delší, vhodná pro zdatné cyklisty, nebo pro uživatele elektrokol. První navrženou trasu navrhujeme ponechat a přidat delší trasu.

2.3 Návrh finální

Po zapracování připomínek NGV a Muzea Vysočiny v Jihlavě byla trasa upravena do finální podoby (viz Obrázek 8). Změna spočívá ve vedení trasy z Hostětic do Částkovic a odtud do Lhotky.

Co se týká požadavku NGV na vedení trasy přes PR Mrhatinu, tak toto bohužel není možné, z průzkumu v terénu autorka zjistila, že PR Mrhatina není volně přístupná a nevede tudy ani turistická trasa, ani cyklotrasa. Finální trasa vede okolo PR Mrhatina, která se nachází severněji nad PP Horní Mrzatec, při pravé straně cesty během stoupání směrem k Březové chaloupce. Autorka při průzkumu terénu zjistila, že rybníky v Roštejnské oboře nejsou přístupné a obora je veřejnosti rovněž uzavřena.

Obrázek 8 - Finální návrh trasy

(upraveno podle Mapy.cz)

2.3.1 Podrobný popis finální cyklotrasy včetně orientačních bodů

Telč – Telč v Lipkách – Hostětice – Částkovice – Lhotka – Horní Mrzatec – Míchova skála – Velký pařezitý rybník – Lukšovská – Hrad Roštejn – PR Doubský a Bažantka – Telč

Délka trasy je 28 km, časová náročnost 2:04 h, trať je vhodná pro horské kolo.

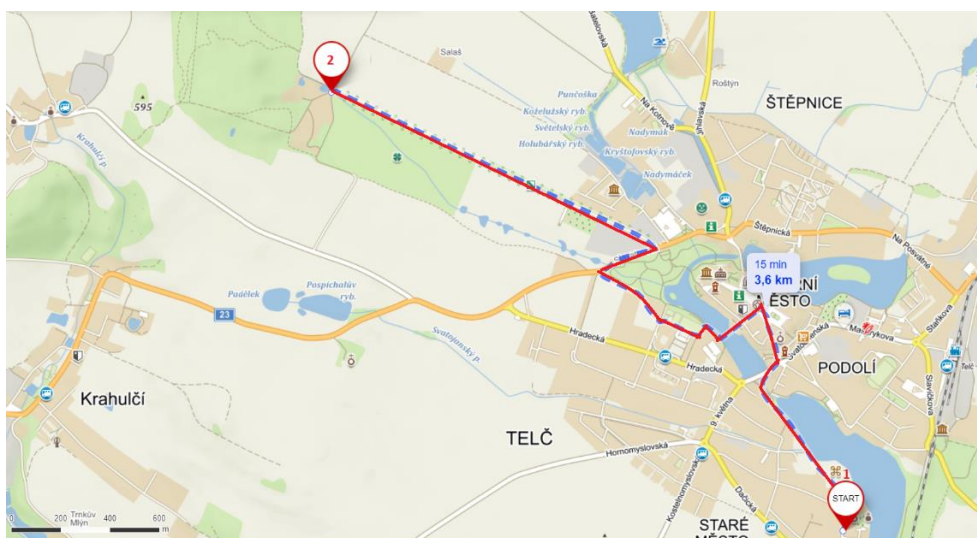

Obrázek 9 - Výškový profil finální trasy

(Upraveno dle Mapy.cz)

Trasu autorka navrhla tak, aby byla co nejlépe sjízdná pro rodiny s dětmi, proto je vedena po zpevněných asfaltových cestách. V maximální míře je využito již existujících cyklistických tras (viz Obrázek 9). Cílem bylo, aby cyklotrasy začínala i končila v Telči.

Všechny fotografie z trasy jsou z vlastního archivu autorky, není-li uvedeno jinak.

Obrázek 10 - Začátek cyklotrasy

(Upraveno podle Mapy.cz)

1. Informační tabule v Telči – začátek i konec cyklotrasy autorka navrhuje udělat na ulici Špitální 44 v Telči (viz Obrázek 10). Zde má být v letech 2022–2023 vybudováno zázemí NGV včetně geoexpozice. Proto by bylo vhodné zde umístit 1. infopanel, který bude návštěvníkům sdělovat základní informace o NGV.

Odtud trasa pokračuje směrem do centra Telče, až k 2. infopanelu je dlouhá 3,6 km. Vede nejprve po hrázi Staroměstského rybníka, dále doprava po ulici Na hrázi směrem k Horní bráně, kterou projedeme, vpravo mineme vyhlídkovou věž a pokračujeme stále rovně až na Náměstí Zachariáše z Hradce, po cyklotrase 16, 5125, 5261 Greenway ŘV. Zde přibližně v polovině délky náměstí poté, co mineme Mariánský sloup, odbočíme doleva, vyjedeme z náměstí na dřevěnou lávku přes Ulický rybník. Za lávkou se dáme doprava a jedeme po hrázi rybníka, na křižovatce se dáme doleva na cyklotrasu č. 1113, na kterou se po několika metrech napojuje zelená turistická značka. Trasa pokračuje kolem zámeckého parku, který máme po pravé straně. Rovný úsek nás dovede až na křižovatku s ulicí Slavatovská, odbočíme doprava na tuto ulici a po silnici č. 23 ujedeme 600 m. Vlevo odbočíme k lipové aleji zvané Lipky o délce 1,5 km. Tato alej je zároveň **orientačním bodem**. Jedeme po červeně značené cestě zvané Březinova cesta, zároveň tudy vede cyklotrasa č. 1113. Po levé straně míjíme hřbitov, na který následně navazuje PR Luh u Telče, stále pokračujeme lipovou alejí. Dojedeme na konec aleje, cesta je stále asfaltová a rovná, bez převýšení. Na konci aleje je rozcestí nazvané V Lipkách, kde je navrženo umístit 2. infopanel.

2. Infopanel V Lipkách – křižovatka u Lesního družstva Borovná a V Lipkách. (viz č. 2 na Obrázku 11). Z této křižovatky se vydáme vlevo po asfaltové rovinaté cestě směr Hostětice. Pokud bychom jeli rovně, dojeli bychom do přírodního parku V Lipkách, kde se mohou děti vyřádit na kole v terénu.

„V dubnu 2020 byl pro veřejnost otevřen singletrailový areál V Lipkách. Singletraily jsou terénní stezky pro horská kola.“ (Telč.eu © 2020)

Po levé straně míjíme PR Luh u Telče. *„Jedná se o unikátní ukázkou podhorského luhu s velkým ornitologickým významem.“ (dědictvívysočiny.cz ©2020)*

Obrázek 11 - Obrázek umístění informačních panelů č. 2 a 3

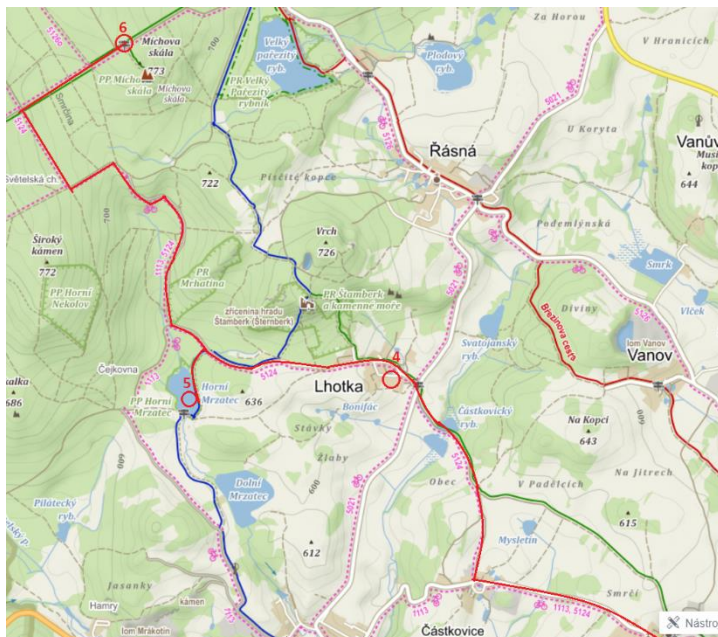
(upraveno podle Mapy.cz)

Cesta pokračuje doleva a na křižovatce pokračujeme doprava po cyklotrase č. 1113. Pokračujeme mezi poli 800 m po cestě na křižovatku s asfaltovou silnicí spojující Telč a Hostětice. Po ní mírně stoupáme 1,2 km až do Hostětic. Sjeli jsme na silnici, proto je nutná opatrnost a jízda vpravo. **Orientační bod** – rozcestník v Lipkách.

3. Infopanel v Hostětících – po rovném úseku silnice přijedeme na náves, kde se při pravé straně nachází kaplička, u které navrhujeme umístit infopanel informující o botanice a rašeliníštích v NGV. Vedle kapličky se nachází místní studánka, kterou mineme, a pokračujeme stále po této místní komunikaci až do Částkovic. Máme na paměti, že stále jedeme po silnici, kde je provoz, sice ne příliš velký, nicméně opatrnost je na místě. Trasa vede 1,4 km po cyklotrase č. 1113 až do Částkovic. Před pravotočivou zatáčkou se z levé strany napojuje cyklotrasa č. 5124. Obě tyto značené cyklotrasy souběžně vedou stejným směrem a po stejné silnici. **Orientační bod** – kaplička. (viz č. 3 na Obrázku 11)

Do Částkovic cesta mírně stoupá, a my přijedeme na náves, kde vlevo budeme mít autobusovou zastávku a naproti ní odbočuje vpravo mezi dvěma statky cyklotrasa č. 5124, po které pojedeme 1,9 km směr Lhotka. V tuto chvíli budeme stále stoupat prakticky až k Míchovské skále. Projíždíme mezi poli po asfaltové cestě a stále stoupáme, jedeme pořád rovně. Po cca 600 m se na tuto cestu zprava napojuje zelená turistická značka a po ní a cyklotrasa č. 5124 stále pokračujeme směr Lhotka. Po dalších cca 500 m po obou stranách mjíme 2 rybníky (Částkovický a Rákosový). V tuto chvíli nás čeká mírný sjezd z kopce, ale po chvíli opět stoupáme až k hranicím obce Lhotka, která se nachází v prudkém kopci. **Orientační bod** – v dálce je vidět TV vysílač na vrcholu Javořice.

4. Infopanel ve Lhotce – nachází se ve výšce 583 m n. m. (viz č. 4 na Obrázku 12). Stále stoupáme po cyklotrase č. 5124 a zároveň zelené turistické značce. Zleva najedeme na křižovatku s hlavní

Obrázek 12 - Infopanely č. 4, 5, 6

(upraveno podle Mapy.cz)
měřítko 1: 1 200

silnicí od Mrátotína a stále stoupáme rovně do prudkého kopce obcí Lhotka. Nad Lhotkou se po naší pravé ruce nachází PR Štamberk a kamenné moře. Zleva míjíme Penzion pod Štamberkem, kde se můžeme občerstvit. Lze to jen doporučit, protože nás čeká další stoupání, poměrně prudké po asfaltové silnici v délce 1,4 km až ke křižovatce s modrou turistickou značkou. Odbočíme vlevo a po 300 m dojedeme k PP Horní Mrzatec. **Orientační bod** – vodní plocha Horní Mrzatec. (viz č. 5 na Obrázku 12)

5. Infopanel Horní Mrzatec – v letním období je zde příjemné koupání v čistém rybníce obklopeném lesy. Přírodní památka Horní Mrzatec je známá výskytem ohrožených rostlin i živočichů. Po zhlédnutí této lokality se vrátíme zpět po modré turistické značce a odbočíme vlevo na cyklotrasu č. 5124, po které pokračujeme stále rovně do kopce. Zleva se napojuje cyklotrasa č. 1113, a my míjíme po pravé straně PR Mrhatina. Ta byla vyhlášena PR v r. 1964 a je významná tím, že jsou zde smíšené lesy smrkové, borové a místy i jedlové, nevede k ní žádná cesta. Povrch trasy se mění v lesní cestu, po které stoupáme do prudkého kopce stále směr Javořice. S tím, jak cesta stále stoupá, se mění v horší asfaltku. Po 1,4 km od křižovatky s trasou 1113 vede trasa k **orientačnímu bodu** – Březové chaloupce (viz Obrázek 13), zde se nachází jedno z odpočinkových míst na trase. Dále pokračujeme 500 m po cyklotrasách č. 1113 a 5124 až k dalšímu **orientačnímu bodu** – Světelské chaloupce (viz Obrázek 13). Na křižovatce u ní se dáme doprava až na další lesní křižovatku, na které se dáme opět doprava po zelené turistické značce

a zároveň po Greenway ŘV do prudkého kopce po lesní cestě směrem na Míchovu skálu (viz Obrázek 14). Od Světelské chaloupky až k odpočívadlu u Míchovy skály je to 1,6 km.

Obrázek 13 - Orientační body Březová chaloupka a Světelská chaloupka

6. Infopanel Míchova skála – pokračujeme po lesní cestě značené jako mezinárodní cyklotrasa Greenway ŘV a zároveň je to zelená turistická značka po rovince na rozcestí s posezením (viz Obrázek 14). Odtud je odbočka – zelená turistická značka až na Míchovu skálu. „*Skála je tvořena dvěma skalními věžemi, které jsou vysoké přibližně 13 metrů. Z vršku je pěkný výhled. V roce 1829 zde byl údajně zastřelen poslední vlk žijící na Vysočině. Skála je chráněna jako přírodní památka a horolezcům je lezení po ní zakázáno.*“ (horosvaz.cz © 2020)

o prohlídce Míchovy skály se vrátíme zpět na mezinárodní cyklotrasu Greenway ŘV a zároveň zelenou turistickou trasu a pokračujeme doprava směrem k Velkému Pařezitému rybníku, trasa je dlouhá 1,6 km. Cesta vede lesem a je to typická lesní cesta, která nejprve vede po rovině asi 100 m a poté klesáme prakticky až k rybníku. Projíždíme po pěkné asfaltové cestě, napravo se nachází Arboretum Javořice a nalevo jedeme kolem hájovny patřící Lesům ČR. Dorazíme až na křižovatku, na které se dáme doprava, až dojedeme na hráz rybníka. **Orientační bod** – ukazatel turistických tras a přístřešek na mezinárodní cyklotrase Greenway ŘV a zelené turistické trase (viz Obrázek 14). Kolem Velkého Pařezitého rybníka vede naučná stezka, na které jsou infopanely o historii rybníka, fauně a flóře v jeho okolí.

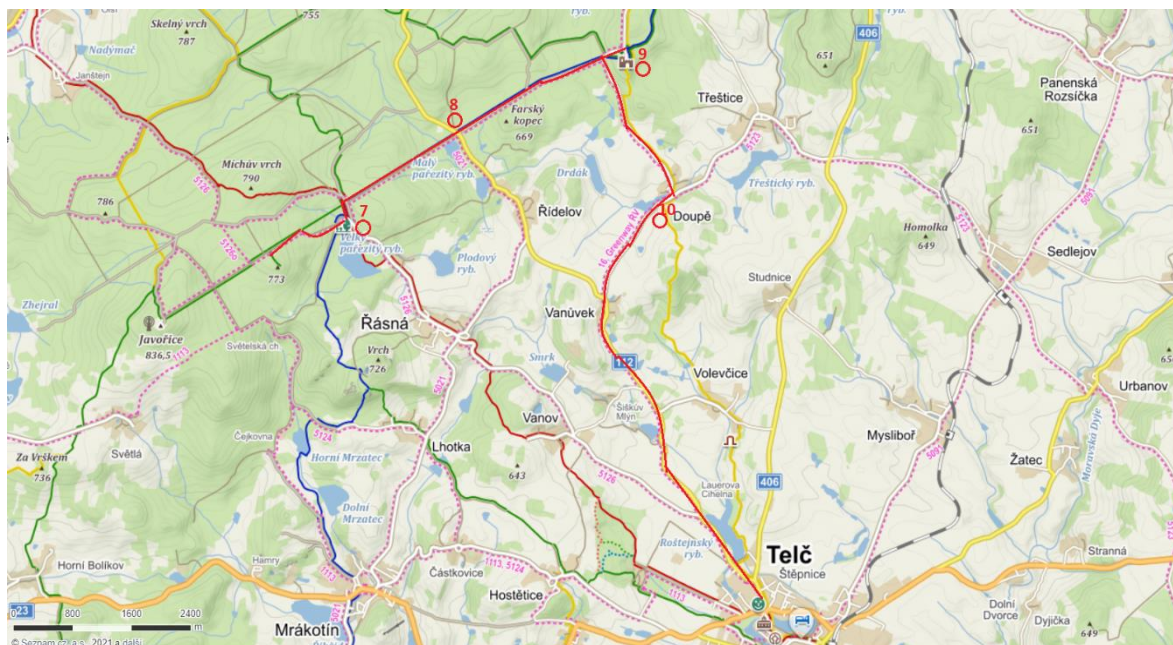
Fotem Míchovy skály se inspiroval i management NGV, když vybral jako své logo právě obrázek tohoto skalního útvaru (viz Obrázek 14).

Míchova skála se nachází ve výšce 773 m n.m. a je obklopena, v současné době, zbytky smrkového porostu, protože se zde už několik let provádí intenzivní těžba dřeva z důvodu

Obrázek 14 - Přístřešek u odbočky na Míchovu skálu, Míchova skála

kůrovcové kalamity. Proto je návštěva některých částí lesa ne vždy povolena. Pohyb v prostoru, kde se těží dřevo je nebezpečný, je třeba dbát zvýšené opatrnosti. Vzhledem k této skutečnosti se neustále mění vzhled krajiny, trasa proto může být hůře identifikovatelná.

Obrázek 15 - Informační panely č. 7, 8, 9 a 10

7. Infopanel Velký Pařezitý rybník – je rybník založený Zachariášem z Hradce v roce 1565 jako zdroj pitné vody pro město Telč (viz č. 7 na Obrázku 15). V současné době slouží jako zásobárna vody. Je využíván také k chovu ryb a je to zároveň přírodní rezervace. V letních měsících je zde výborné koupání, protože je tu čistá voda. V roce 2018 prošel rybník celkovou opravou, rekonstruovala se hráz a čistilo se dno z důvodu prosakování. Je zde možnost občerstvení, a to buď v kempu nebo v občerstvení U Aifela, které se nachází u parkoviště přímo pod rybníkem. **Orientační bod** – rybník Velký Pařezitý s hrází dlouhou 500 m.

8. Infopanel Rašeliniště Lukšovská – z rybníka Velký Pařezitý pokračujeme z hráze doleva zpět k arboretu po červené turistické značce, až k rozcestí nazvaném Na průseku pokračujeme po mezinárodní cyklotrase 5021, Greenway ŘV a zároveň po modré turistické značce po rovném úseku 5 km směrem na hrad Roštejn. Trasa nás vede lesním průsekem po velmi dobře sjízdné lesní, místy asfaltové cestě. Po ujetí 1,8 km se vpravo nachází rybník Malý Pařezitý, který mineme, a na křižovatce pokračujeme rovně. Za křižovatkou po levé straně se nachází PP Lukšovská (viz Obrázek 16), což je vlastně podmáčená smrčina, velmi významná z botanického hlediska (*Muzeum Vysočiny*). **Orientační bod** – rybník Malý Pařezitý.

Obrázek 16 - Detail Lukšovská, hrad Roštejn

9. Infopanel Roštejn – mírně stoupáme dalších 2,7 km po asfaltové cestě, po mezinárodní cyklotrase 5021, Greenway ŘV a zároveň po modré turistické značce až k hradu Roštejn.

Orientační bod – hrad Roštejn (viz Obrázek 16). Kolem hradu se rozprostírá PR Roštejnská obora s intenzivním chovem muflonů zvěře.

Na hradě Roštejn (viz č. 9 na Obrázku 15) je možnost prohlídky hradu, odpočinku, občerstvení, je zde parkoviště a pro děti je pod hradem nově vybudovaná Geoexpozice u Roštejnské obory (viz Obrázek 3).

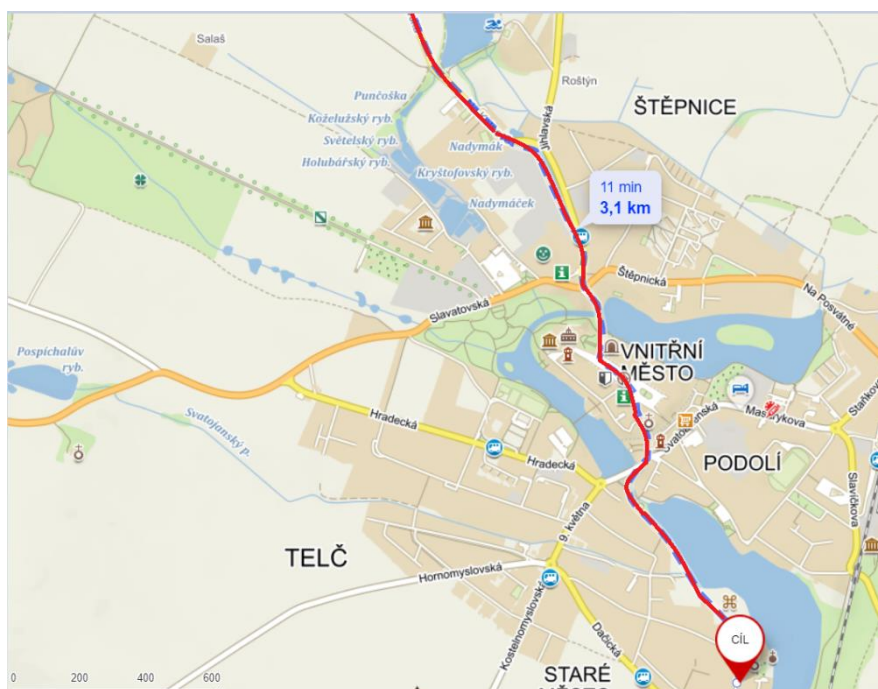
„Gotický hrad s dominantní sedmibokou věží, ukrytý v lesích, má svůj počátek v 1. polovině 14. století. Později se rozrostl o předhradí, které však bylo zničeno husity. Vlastní hrad se dobyvatelům ubránil. V období renesance, ve 2. polovině 16. století, byl přeměněn v lovecké sídlo a okolní les v oboru. Obytnou funkci hrad ztratil na počátku 19. století, obora byla zrušena o sto let později. Dřívější goticko-renesanční podobu zchátralému sídlu vrátila rekonstrukce ve 2. polovině 20. století.“ (hrady.cz © 2021)

10. Infopanel Přírodní rezervace Doupský a Bažantka – hrad Roštejn opouštíme po mezinárodní cyklotrase 16, Greenway ŘV, která vede zpět až ke křižovatce Pod Roštejnem, a odtud se vydáme doprava po silnici 2,6 km směrem k obci Doupě. Při sjezdu po silnici vedoucí z hradu míjíme po pravé straně Geoexpozici u Roštejnské obory. Za křižovatkou s názvem U Roštejnské obory trasa dále pokračuje rovně po asfaltové silnici, stále směrem k obci Doupě. Při silnici se po pravé straně v lesích nachází rašeliništní lokality dvou menších rybníků Kokšovka a PP Šilhánky. Sem není povolen vstup, stejně tak jako není povolen vstup do Roštejnské obory. Stále pokračujeme po cyklotrase 16, Greenway ŘV, kterou nyní kopíruje žlutá turistická značka až do obce Doupě, kterou projedeme, a na křižovatce ve tvaru písmene T se dáme doprava. Pokračujeme 700 m po silnici směrem na Telč. Mineme poslední obytné budovy za obcí Doupě, po pravé straně se nachází PR Doupský a Bažantka. Jedná se o rybník Doupský a na něj navazující rašeliniště Bažantka (viz č. 10 na Obrázku 15). Žijí zde ohrožené druhy rostlin i živočichů. *„Doupský rybník a na něj navazující rašeliniště Bažantka leží na jihozápadním okraji obce Doupě asi 6 km severozápadně od Telče. Samotný rybník je vodní dílo o výměře 5,17 ha staré asi 400 let. Celá lokalita leží v nivě Třeštského potoka, byla ale značně pozměněna a poničena melioracemi v druhé polovině 20. století. I přesto se zde ale zachovalo značné množství ohrožených druhů rostlin a živočichů vázaných na biotopy rašelinišť a mokřadů.“ (Dědictví Vysočiny.cz © 2021)*

Trasa pokračuje 2 km po cyklotrase 16, Greenway ŘV, která kopíruje silnici směr Telč až do Vanůvku (viz Obrázek 15). Před touto obcí se dáme na křižovatce se silnicí č. 112 doleva a pokračujeme po silnici č. 112 po mírném klesání až do Telče. Cesta je dlouhá 6,2 km a končí

v ulici Špitální č. 44, kde se nachází nová Geoexpozice NGV. Po 4,7 km přijedeme do Telče na křižovatku s ulicí Slavatovská, Štěpnická (viz Obrázek č. 17). Zde se dáme rovně směrem do centra Telče, vjedeme do tzv. Vnitřního města, Dolní bránou se dostaneme na Náměstí Zachariáše z Hradce (viz Obrázek č. 17), které celé projedeme nahoru až k Horní bráně. Za ní se dáme doprava na hráz Staroměstského rybníka, poté sjedeme doleva na cestu lemovanou barokními sochami z druhé třetiny 18. století, které patří do souboru soch od Kašpara Obera, a dojedeme až ke Kostelu Matky Boží, odtud nám zbývá už jen 100 m ke konci naší cyklotrasy – ulice Špitální 44 Geoexpozice NGV.

Orientační bod – Mariánský sloup na Náměstí Zachariáše z Hradce v Telči.

Obrázek 17 - Konec trasy v Telči

(upraveno podle Mapy.cz)

2.3.2 GPS souřadnice panelů finální trasy

V tabulce č. 2 jsou aktualizované souřadnice GPS z tabulky č. 1, kam autorka navrhuje umístit infopanely na finální trase. Změna oproti původní trase spočívala ve vedení cyklotrasy z Hostětic přes obec Částkovice do obce Lhotka.

Tabulka 2 - Finální návrh trasy

Pořadí panelů	Název místa pro umístění panelu	Informace na panelu	GPS souřadnice
1.	Start v Telči, Špitální ul. 44 – nová geoexpozice Geoparku	Všeobecný úvod o rašeliništích	49.1760478N, 15.4584717E
2.	V Lipkách	O geologii v geoparku	49.1921400N, 15.4296808E
3.	Hostětice	O botanice v rašeliništích a v geoparku	49.1916614N, 15.4140544E
4.	Lhotka	O zoologii v rašeliništích a v geoparku	49.2005606N, 15.3951744E
5.	Horní Mrzatec	Informace o této přírodní památce	49.2097222N, 15.3683764E
6.	Míchova skála	Informace o tomto místě	49.2297872N, 15.3598564E
7.	Velký Pařezitý rybník	Zdejší flóra a fauna	49.2331019N, 15.3752897E
8.	Rašeliniště Lukšovská	Informace o této lokalitě	49.2437675N, 15.3949839E
9.	Hrad Roštejn	Geoexpozice	49.2526975N, 15.4222083E
10.	Přírodní rezervace Doupský a Bažantka	Informace o těchto lokalitách	49.2328122N, 15.4290064E
	Konec cyklotrasy Telč, Špitální 44	Nová geoexpozice Geoparku	49.1760478N, 15.4584717E

(Zdroj – vlastní, 2021)

2.3.3 Trasa pro náročné cyklisty nebo elektrokola

V průběhu zpracování BP se objevil požadavek NGV (Mgr. Švaříčkem) a Muzea Vysočiny Jihlava (RNDr. Bezděčkovou, Ph.D.), vytvořit ještě jednu cyklotrasu. Zadání znělo, aby trasa byla delší, a hlavně, aby vedla po ostatních rašeliništích v NGV. Trasa by měla být určena pro zdatné cyklisty s dobrou fyzickou kondicí nebo pro uživatele elektrokol. Byla tedy navržena druhá trasa nazvaná Pro náročnější (viz Obrázek 19).

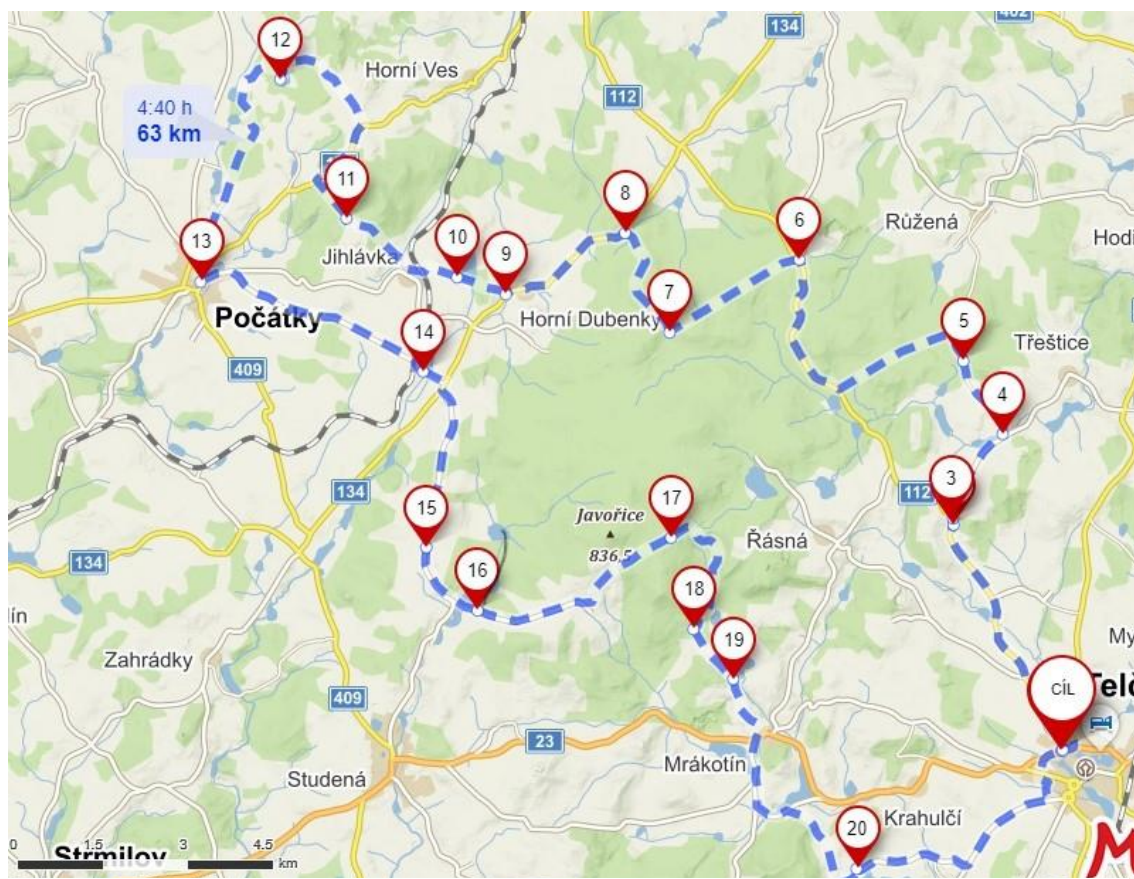
Trasa je určena pro fyzicky zdatné cyklisty nebo uživatele elektrokol, trať je vhodná pro horské kolo, její délka je 63 km, časová dotace 4:40 h (viz Obrázek 19).

Obrázek 18 - Výškový profil trasy pro náročné
(upraveno podle Mapy.cz)

Vedení trasy pro náročné

Telč – rašeliniště Doupský a Bažanka – Roštejn – rašeliniště Ještěnice – rybník Krčil – V Lísovech – rašeliniště Kaliště – odbočka na rybník Zhejral – rašeliniště Borovná – Telč

Obrázek 19 - Trasa pro náročné
(upraveno podle Mapy.cz)

2.3.4 Popis trasy pro náročné cykloturisty

Výchozím místem je opět město Telč (viz Obrázek 19), odkud vyjedeme severně po silnici č. 16 směr Vanůvek (č. 3 na Obrázku 19). Za touto obcí se dáme na křižovatce doprava do obce Doupě (č. 4 na Obrázku 19), před níž se nachází rašeliniště Doupský a Bažantka. Poté pokračujeme na křižovatku, na které se dáme doleva směr hrad Roštejn (č. 5 na Obrázku 19). Odtud sjedeme na cyklotrasu č. 5021 a zároveň na modrou a zelenou turistickou značku a po asfaltové cestě se vydáme směr Malý Pařezitý rybník, před kterým se vpravo nachází lokalita Lukšovská. Pokračujeme dál až na křižovatku u rybníka Malý Pařezitý, na které se dáme doprava po silnici č. 112 a pokračujeme po této silnici na křižovatku se silnicí a zároveň cyklotrasou 5128 (č. 6 na Obrázku 19). Na ní se dáme doleva po lesní cestě a cyklotrase až na křižovatku lesních cest u chaty Lovu zdar (č. 7 na Obrázku 19), kde se vydáme doprava, až dojedeme na lokalitu Ještěnice (č. 8 na Obrázku 19). Odtud naše cesta vede doleva po silnici směr Horní Dubenky, kde se nachází možnost občerstvení v restauraci Bistrot de papa (č. 9 na Obrázku 19), odtud pokračujeme stále po silnici do obce Jihlávka (č. 10 na Obrázku 19), odtud po lesní cestě do Resortu Svatá Kateřina (č. 11 na Obrázku 19). Z něj se vydáme směrem na hlavní silnici č. 132, na ní doprava do obce Léskovec a odtud po lesní cestě k rybníku Krčil (č. 12 na Obrázku 19), který je také významnou lokalitou. Rybník objedeme, a po Naučné stezce Starých soukenických mistrů se vydáme do Počátek (č. 13 na Obrázku 19). Dále pokračujeme po silnici a zároveň cyklotrase č. 1114 do Kaliště. Cestou vpravo míjíme v louce ukrytou lokalitu V Lísovech (č. 14 na Obrázku 19), pokračujeme k obci Kaliště, kde se vlevo nachází Rašeliniště Kaliště (č. 15 na Obrázku 19). Projedeme vesnicí a za ní se na křižovatce dáme doprava po silnici a cyklotrase č. 1162 a 1113 do Klátovce (č. 16 na Obrázku 19). Odtud můžeme odbočit doleva a po lesní cestě mezi domy dojet až na rybník Zhejral. Pokud nechceme, pokračujeme dál po cyklotrase č. 1113 až do obce Horní Pole a odtud dál do Světlé. Tam z této silnice odbočíme doleva na lesní cestu a pokračujeme lesem až na křižovatku s Březovou chaloupkou (č. 17 na Obrázku 19), kde se dáme doprava z kopce, a po asfaltové cestě sjíždíme kolem Mrhatiny, která je schovaná v lesích. Pokračujeme stále z kopce až ke křižovatce s č. 5124 k rybníku Horní Mrzatec (č. 18 na Obrázku 19), odtud až do obce Lhotka (č. 19 na Obrázku 19). Projíždíme z kopce obcí Lhotka až na křižovatku s cyklotrasou č. 5021, na které se dáme doprava po silnici do Mrákotína, a odtud na křižovatce stále rovně až do Dobré Vody po cyklotrase č. 5261, pokračujeme doleva stále po cyklotrase č. 5261 do Borovné na Rašeliniště Borovná, v ní se dáme doleva stále po cyklotrase č. 5261 až k PP U Borovné (č. 20 na Obrázku 19). Závěr naší cesty bude opět v Telči, kam dojedeme po cyklotrase č. 5261 přes Horní Myslovou.

2.3.5 GPS souřadnice trasy pro náročné

V NGV se nacházejí další rašeliniště a významné lokality, které stojí za to veřejnosti ukázat prostřednictvím cyklotrasy. Protože se nejedná o hlavní trasu, nebudou na ní zatím umístěny žádné informační panely. Dle požadavku NGV bude její vedení pouze virtuální.

Trasa začíná v Telči, a vede po zajímavých místech, jako je Resort Svatá Kateřina, kde je centrum jógy a ajurvédy. Vede krajinou kolem Javořice z druhé strany než první trasa a je zajímavá výhledy na vrchol Javořice. Pod Javořicí se nachází rybník Zhejral, ke kterému je možné z hlavní trasy odbočit. Tento rybník je NPR (národní přírodní památka), kde platí nejpřísnější pravidla ochrany přírody.

„Rybník Zhejral je nejlépe zachovalý komplex mokřadních společenství rybníků, rašelinišť, rašelinných a vlhkých pcháčových luk, podhorských smilkových trávníků, smrkových olšin a pramenišť hostí údolí Studenského potoka asi 2 m západně od nejvyššího vrcholu Českomoravské vrchoviny, 836,5 m vysoké Javořice. Kolem rybníků Zhejral a Karhov se při hranici krajů Vysočina a Jihočeského zachovala cenná řada biotopů vázaných na tradiční obhospodařování krajiny spolu s výskytem celé řady vzácných a chráněných druhů organismů.“
(dědictví vysočiny, 2020)

Tabulka 3 –Trasa pro náročné

Bod na obrázku	Název místa pro umístění panelu	GPS souřadnice
1.	Start v Telči, Špitální ulice 44 nová geoexpozice Geoparku	49.1760478N, 15.4584717E
2.	Vanůvek	49.2234867N, 15.4222178E
3.	Doupě	49.2368233N, 15.4345828E
4.	Rašeliniště Doupský a Bažantka	49.2328122N, 15.4290064E
5.	Roštejn	49.2526975N, 15.4222083E
6.	Křižovatka silnic 112 a cyklotrasy 5128	49.2643864N, 15.3853267E
7.	Chata Lovu zdar	49.2528678N, 15.3538869E
8.	Ještěnice	49.2686236N, 15.3431381E
9.	Horní Dubenky - občerstvení	49.2588967N, 15.3142292E
10.	Jihlávka	49.2615761N, 15.3023953E
11.	Resort Svatá Kateřina	49.2708947N, 15.2756242E
12.	Rybník Krčil	49.2946069N, 15.2582597E
13.	Počátky	49.2614858N, 15.2400772E
14.	V Lísovech	49.2467267N, 15.2941825E
15.	Rašeliniště Kaliště	49.2188433N, 15.2947553E
16.	Klátovec - možnost odbočky k NPR Zhejral	49.2089500N, 15.3073936E
17.	Březová chaloupka	49.2204008N, 15.3542464E
18.	Rybník Horní Mrzatec	49.2059706N, 15.3596753E
19.	Lhotka	49.1980875N, 15.3693153E
20.	U Borovné	49.1680978N, 15.3994686E
	Konec cyklotrasy Telč, Špitální 44	49.1760478N, 15.4584717E

(Zdroj – vlastní, 2021)

2.4 Diskuse výsledků

Při zpracování BP a návrhu trasy byl důležitý názor zadavatele NGV na vedení trasy. Po teoretickém zpracování návrhu vedení cyklotrasy bylo přistoupeno k ověření tohoto návrhu v terénu. Celá trasa byla projeta ve skupině, aby bylo možné zjistit, jak trasu zvládnou různě fyzicky zdatní cyklisté. Dle zjištění v terénu se trasa nedá projet za 2 h, reálný čas projetí cyklotrasy je 4 h. Zejména první polovina trasy je vedena z větší části terénem s velkým převýšením. Stoupání je prakticky až k Míchově skále. Druhá část trasy od Míchovy skály je vedena v rovinatějším terénu, trasa od Roštejna vede téměř z kopce až do Telče.

Trasa byla vedena hlavně po již existujících cyklotrasách, a to hlavně z důvodu sjízdnosti. Část z Roštejna do Telče vede celá po silnici, a je proto třeba dbát zvýšené opatrnosti. Pro děti je nezbytné používat cyklistické helmy a vhodné jsou i různé reflexní prvky, jako například vestičky.

Protože je trasa vedena z poloviny spíše přírodou, je vhodné vzít si s sebou na výlet nápoje, zvláště v letních měsících. Na trase je možnost občerstvení, ale takových zastavení není mnoho. Je to například Penzion pod Štamberkem ve Lhotce, Občerstvení u Aifela pod rybníkem Velký Pařezitý, občerstvení v kempu u rybníka Velký Pařezitý, kiosk je také na hradě Roštejn a v neposlední řadě je množství restaurací v Telči. Při příjezdu do Telče se na levé straně u Roštejnského rybníka nachází kemp a v něm Camp U Roštěnky s malým kioskem a posezením venku.

Trasa je koncipována pro rodiny s dětmi, ale měly by to být větší děti, zdatnější, které rády jezdí na kole a nevadí jim kopcovitý terén. Je tedy určena dětem píše školního věku.

2.5 Konečná trasa

Navržená konečná cyklotrasa po rašeliništích NGV má délku 28 km a autorka provedla v terénu ověření této trasy tím, že ji celou projela. Proto ji doporučuje spíše pro sportovně založené rodiny s dětmi. Dle informací NGV bude vedení cyklotrasy uloženo v mobilní aplikaci, která cyklisty po zajímavých lokalitách nejen rašelinišť provede. Proto je důležité vyrazit na trasu s nabitým mobilním telefonem s datovým připojením.

Autorka při projíždění trasy v terénu pořídila podrobnou fotodokumentaci, kterou předá zadavateli bakalářské práce NGV. BP obsahuje část této fotodokumentace (viz Příloha B.1), která zobrazuje lokality vybrané pro umístění informačních panelů.

2.5.1 Pilotní ověření

Pro pilotní ověření trasy pro náročné byl osloven Ing. Petr Stejskal, cyklokoordinátor z Krajského úřadu Kraje Vysočina. Ten se vydal do terénu, a podle jeho připomínek byla trasa pro náročné cyklisty upravena. Pro trasu doporučil použít horské kolo, horské elektrokolo, případně trekkingové kolo. Elektrokolo se dá vypůjčit v Telči například v Panském domě, ale jeho použití je maximálně do 55 km, náročná trasa má délku 63 km, v tomto případě je jeho využití na každém cyklistovi. Navíc v horším počasí se baterie v elektrokole rychle vybíjí.

Po projetí trasy zhodnotil kladně výhledy do krajiny, možnost návštěvy hradu Roštejn, možnost návštěvy mlynářského muzea v Horních Dubenkách v Chadimově mlýně, občerstvení v restauraci Bistrot de papa v Horních Dubenkách, návštěvu Resortu Svatá Kateřina a návštěvu centra Geoparku Vysočina v Telči. Přestože je trasa vedena převážně po zpevněných asfaltových komunikacích, s ohledem na těžbu dřeva mohou být některé nezpevněné nebo částečně zpevněné úseky špatně sjízdné.

Autorka rovněž pořídila podrobnou fotodokumentaci trasy pro náročné. Ta bude také předána NGV k jeho dalšímu využití. Nejatraktivnější část je obsažena i v této BP (viz Příloha B.2).

Závěr

Hlavními cíli bakalářské práce bylo vytvořit návrh vedení naučné cyklotrasy po cenných lokalitách rašelinišť Geoparku Vysočina, podrobný popis cyklotrasy, orientační body a doprovodnou fotodokumentaci, stejně jako doporučení na umístění 10 informačních panelů v terénu.

Autorka nastudovala z knižních a internetových zdrojů informace o geoparcích, cyklistice i o rašeliništích a také o zajímavostech nacházejících se na jednotlivých místech, kde navrhuje umístit informační panely. Během zkoumání terénu pořídila podrobnou fotodokumentaci, která bude poskytnuta zadavateli práce NGV. Po několika konzultacích se zadavatelem práce byla vytyčena finální trasa a na základě požadavků Muzea Vysočiny v Jihlavě byla ještě nastíněna trasa pro náročné. Tento požadavek vyvstal po zjištění, že trasa vede pouze ke dvěma rašeliništím. Zadavatele práce NGV návrh trasy pro náročné zaujal, a autorce sdělil, že má zájem využít výsledky její práce v praxi.

Po několika konzultacích s botaničkou Muzea Vysočiny v Jihlavě byla upřesněna místa, kde se nacházejí rašeliniště vhodná k návštěvě. Zároveň byla autorka požádána o nastínění návrhu obsahu informačního panelu (viz Příloha A), který se váže k rašeliništi Doupský a Bažantka.

Autorka osobně projela celou cyklotrasu, aby získala informace o jejím skutečném stavu i skutečném čase potřebném k jejímu absolvování. Zároveň, aby zjistila, zda navržená trasa je reálná, a zda je vhodná pro cílovou skupinu – rodiny s dětmi.

Cíl práce byl splněn, výsledkem je jedna trasa pro rodiny s dětmi a druhá trasa pro náročné, nebo fyzicky zdatné cyklisty, případně uživatele elektrokol.

Autorka navrhla umístění informačních panelů po trase a také vypracovala přesné souřadnice těchto míst.

NGV jako zadavatel BP chce využít zpracovaných informací k vytvoření mobilní aplikace a navrženou trasu i trasu pro náročné využít v reálnu.

Autorka je ráda, že mohla zpracovávat práci, která bude využita v praxi. Práce na BP ji obohatila o velmi zajímavé a nové informace o NGV a o rašeliništích.

Seznam použité literatury

1. BAJER, Aleš. *Geoparky ČR: možnosti ochrany geodiverzity*. Vyd. 1. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. 89 s. ISBN 978-80-7509-018-8.
2. BEŇKOVÁ, Veronika a Jan ČINČERA. Prožitkové naučné stezky jako prostředek environmentální interpretace krajiny. *Envigogika* [online]. 2010, [cit. 2020-07-13]. ISSN 1802-3061. Dostupné z: www.envigogika.cuni.cz/index.php/Envigogika/article/view/51/55
3. COX, Peter. *Cycling: a sociology of vélomobility*. First published. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2019. 199 pages. Changing mobilities. ISBN 978-1-138-69187-2
4. *Databáze významných geologických lokalit: 1672* [online]. Praha: Česká geologická služba, 1998 [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/1672>
5. *Databáze významných geologických lokalit: 1725* [online]. Praha: Česká geologická služba, 1998 [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/1725>
6. DOWLING, Ross K. Global Geotourism: Defining Geotourism. *Czech Journal of Tourism*. Brno: Masaryk University, 2013, 59 s. ISSN 1805-3580.
7. ECKHARDT, Pavel. *Hydrogeologická studie poměrů vybraných lučních rašelinišť na Jihlavsku – lokalita Zhejral* [online]. Praha, 2016 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: www.vuv.cz/files/pdf/projekty/0137_zprava_6_zhejral.pdf
8. *Geopark Vysočina* [online]. Telč, 2011 [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: <https://geoparkvysocina.cz/cs/geopark-vysocina>
9. *Geopark Vysočina: časopis Geoparku Vysočina* [online]. 2013, 2013(1) [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/5121390-Revolvingovy-fond-ministerstva-zivotniho-prostredi-geopark-vysocina-1-2013-casopis-geoparku-vysocina-ctvrtletnik.html>

10. Geoparky. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: www.mzp.cz/cz/geoparky
11. HOLZBAUEROVÁ, Ivana. *Geopark Vysočina je národní*. Žďárský deník [online]. 25.1.2017 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: <https://zdarsky.denik.cz/z-regionu/geopark-vysocina-je-narodni-20170125.html>
12. Hradý. *Roštejn*. [online]. hradý.cz. ©2021. [Cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <http://www.hradý.cz/roštejn>
13. CHERRINGTON, Jim a Jack BLACK. Spectres of Nature in the Trail Building Assemblage. *International Journal of the Sociology of Leisure*. 2020, 71-93. DOI: 10.1007/s41978-019-00048-w. ISSN 2520-8683. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s41978-019-00048-w>
14. i.dnes.cz/zpravodajství. *i.dnes.cz* [online]. Jihlava zpravodajství.©2020. [Cit.3.10.2020] dostupné z:https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/turiste-vozickar-handicap-trasa-humpolec-atrakce-cesta-vysocina-zdravotni-postizeny-invalida.A201012_576010_jihlava-zpravy_mv
15. Kolo v Česku aneb co je cyklistika. *Na vzduchu – cyklo & golf & spol.* [online]. *Cykloturistika* ©2020. [Cit. 29.3.2021]. Dostupné z: <https://www.nakole.cz>
16. LEKIES, Kristi S. a Bernadette WHITWORTH. Constructing the Nature Experience: A Semiotic Examination of Signs on the Trail. *The American Sociologist*. [online]. 2011, 42(2/3), 249-260 [cit. 2020-08-07]. ISSN 0003123219364784. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41485712?seq=1>
17. SHOCART, s.r.o., *Jihlavsko: turistická mapa 1:60 000*. 1. vydání 2011, Reproprint, s.r.o., ISBN 978-80-7224-544-4
18. Mikroregion Telčsko. *Členské obce*. [online]. [Cit. 29.3.2021]. Dostupné z: <https://www.mikroregiontelcsko.cz>
19. Národní Geopark Vysočina. *Telč* [online]. [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: www.telc.eu/turista_a_volny_cas/priroda/narodni_geopark_vysocina

20. Národní přírodní památka Zhejral. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: www.ochranaprirody.cz/lokality/?idlokality=711
21. Národní přírodní rezervace Zhejral. *Ochrana přírody a krajiny v České republice* [online]. [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: www.cittadella.cz/euoparc/index.php%3Fp%3Dindex%26site%3DNPR_zhejral_cz
22. NEWSOME, David J. a Ross Kingston DOWLING, ed. *Geotourism: the tourism of geology and landscape*. Woodeaton, Oxford: Goodfellow Publ., 2010. ISBN 978-1-906884-09-3.
23. Nominační dokumentace k žádosti o udělení titulu Národní geopark [online]. 2016. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: www.mikroregiontelcsko.cz/wp-content/uploads/2019/09/Nomina%C4%8Dn%C3%AD-dokumentace_Geopark-Vyso%C4%8Dina_FINAL_s-p%C5%99%C3%ADlohami.pdf
24. ONDRÁČEK, Jan a Sylva HŘEBÍČKOVÁ. *Cykloturistika*. [Brno]: Masarykova univerzita, 2007. 254 s. ISBN 978-80-210-4443-2.
25. PÁSKOVÁ, Martina, ed. a DOLEJSKÝ, Vladimír, ed. *Výzva a hrozby ekoturismu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity: recenzovaný sborník konference s mezinárodní účastí: Telč, 5.10. a 6.10.2011*. Vyd. 1. Pardubice: Geopark Vysočina, 2011. 103 s. ISBN 978-80-260-1060-9.
26. PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *METODIKA pro tvorbu geologických expozic a naučných geostezek* [online]. Praha, 2013 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: www.geoparkzh.cz/wpcontent/uploads/sites/2/2018/05/m_geol_expozic_a_nauc_geostezek.pdf
27. PERTOLDOVÁ, Jaroslava a Kryštof VERNER. *Geologicky významné lokality na území navrhovaného Geoparku Vysočina*. Praha, 2016 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://geoparkvysocina.cz/content/wys_pages/2016/Geologicky_vyznamne_lokality_Geoparku_Vysocina.pdf

28. Podoba a texty panelů naučné stezky [online]. *Stezky.info*. 2009 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: www.stezky.info/obecne-o-stezkach/podoba-a-texty-panelu-naucne-stezky.htm
29. FABEŠ, Roman a Jan ŠVAŘÍČEK, 2020. *Revalidační zpráva Národní Geopark Vysočina*. Mikroregion Telčsko. Telč.
30. RŮŽIČKA, Tomáš. Naučme se dělat naučné stezky [online]. *Ochrana přírody*. Praha: AOPK ČR, 2012, [cit. 2020-07-13]. ISSN 1210-258X. Dostupné z: www.casopis.ochrana-prirody.cz/zamereno-na-verejnost/naucme-se-delat-naucne-stezky/
31. Sightseeing the Anthropocene: tourism, moorland management, and The Hound of the Baskervilles By: Ross, Shawna NINETEENTH-CENTURY CONTEXTS-AN INTERDISCIPLINARY JOURNAL Volume: 4 Issue: 4 Special Issue: SI Pages: 449-465 Published: AUG 7 2020 Early Access: JUL 2020
32. Singletrailový areál Lipky Telč. *Turista a volný čas. Volnočasové aktivity*. [online]. ©2019. [Cit. 29.3.2021]. Dostupné z: [Dostupné z: Singletrailový areál Lipky | Telc.eu](http://www.telc.eu)
33. Telč. *Turista a volný čas*. [online]. Turistické atraktivity apy ©2018. [Cit. 27.3.2021]. Dostupné z: [https:// telc.eu](https://telc.eu)
34. VERNER, Kryškoř a kol. 2011. Horniny a geologický vývoj na území Geoparku Vysočina. In *Sborník konference: Výzva a hrozby ekoturismu a geoturismu pro ochranu biodiverzity a geodiverzity*. 1. vyd. Telč: Geopark Vysočina, 2011, s. 55-64
35. WOITSCH, Jiří a Karolína PAUKNEROVÁ. *Metodika pro prezentaci sídelního a krajinného prostoru a kulturního dědictví prostřednictvím tvorby naučných stezek* [online]. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: www.antropologie.org/sites/default/files/files/downloads/reports/metodika_naucne_stezky_2015_final.pdf
36. Zhejral. *Kraj Vysočina: Kulturní a přírodní dědictví* [online]. Jihlava, 2011 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: www.dedictvivysociny.cz/priroda/natura_2000-12/?id=1109

Příloha A Návrh informačního panelu na cyklotrase

NÁVRH INFORMAČNÍHO PANELU NA CYKLOSTEZCE VEDOUcí PO RAŠELINIŠTÍCH GEOPARKU VYSOČINA:

PŘÍRODNÍ REZERVACE DOUPSKÝ A BAŽANTKA

Doupský rybník má výměru 5,17 ha a je starý přibližně 400 let. K němu přiléhá rašeliniště Bažantka, které bylo necitlivě pozměněno a poničeno melioracemi ve druhé polovině 20. století. Přesto se zde zachovalo značné množství ohrožených druhů rostlin a živočichů, které se vyskytují pouze v rašeliništích a mokřadech.

Žije zde řada ohrožených druhů rostlin a živočichů, jsou zde zachovalá vodní a mokřadní společenstva podhorského rybníka.

Nejvýznamnější rostliny: ostřice přioblá (*Carex diandra*), ostřice plstnatoplodá (*Carex lasiocarpa*), ostřice bažinná (*Carex limosa*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), vrbina kytkokvětá (*Lysimachia thysiflora*), vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*), stulík malý (*Nuphar pumila*), mochna bahenní (*Potentilla palustris*), vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*), bublinatka jižní (*Utricularia australis*)

Nejvýznamnější živočichové: škeble rybníčná (*Anodonta cygnea*), mravenec rašelinný (*Formica picea*), bekasina otavní (*Gallinago gallinago*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*), ťuhák obecný (*Lanius collurio*)

FOTO ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ:

Bekasina otavní
(*wikipedia.org* ©2021)

Bublinatka jižní
(*wikipedia.org* ©2021)

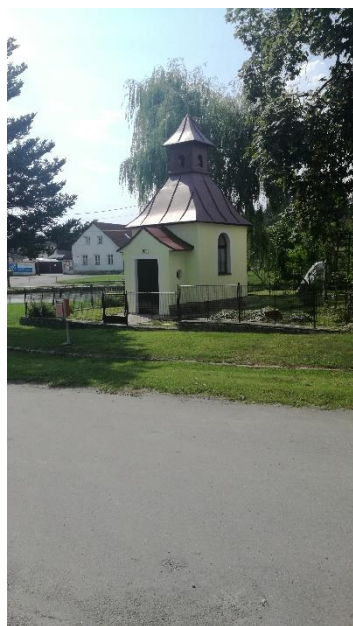
**Příloha B.1 – Fotodokumentace k hlavní trase, umístění 10
informačních panelů**

Panel č. 1 - Telč

Panel č. 2 - Lipky rozcestí

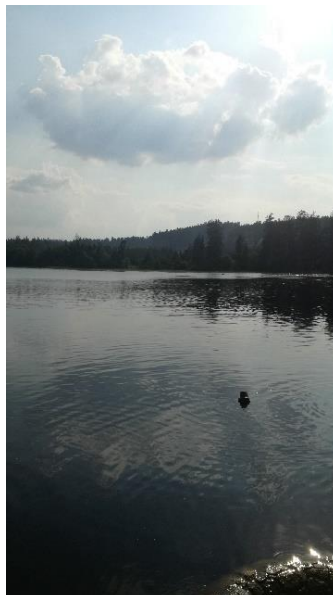
Panel č. 3 - Hostětice

Panel č. 4 - Lhotka

Panel č 5 - Horní Mrzatec

**Panel č. 6 - Velký pařezitý
rybník**

Panel č. 7 - Míchova skála

Panel č. 8 - Lukšovská

Panel č. 9 - Hrad Roštejn

**Panel č. 10 - Doupský a
Bažantka**

Příloha B.2 – Fotodokumentace k trase pro náročné

Výběr z podrobné fotodokumentace autorky

Resort Svatá Kateřina

V Lísovech

PR V Lisovech detail

Rašeliniště Kaliště detail

NPP Zhejral

Javořice